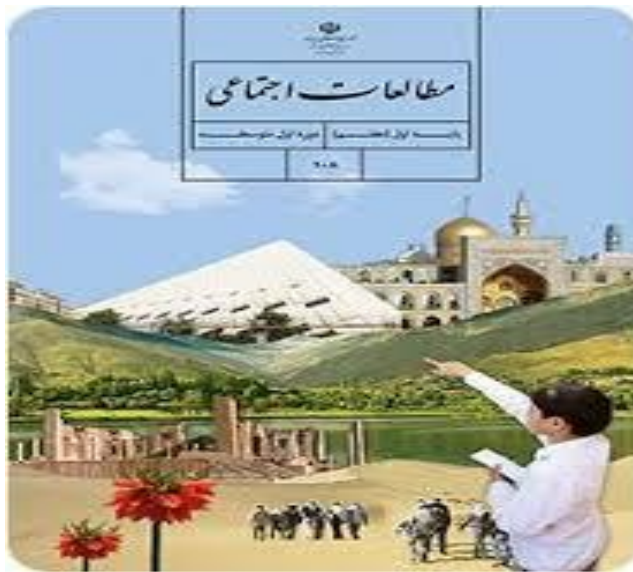

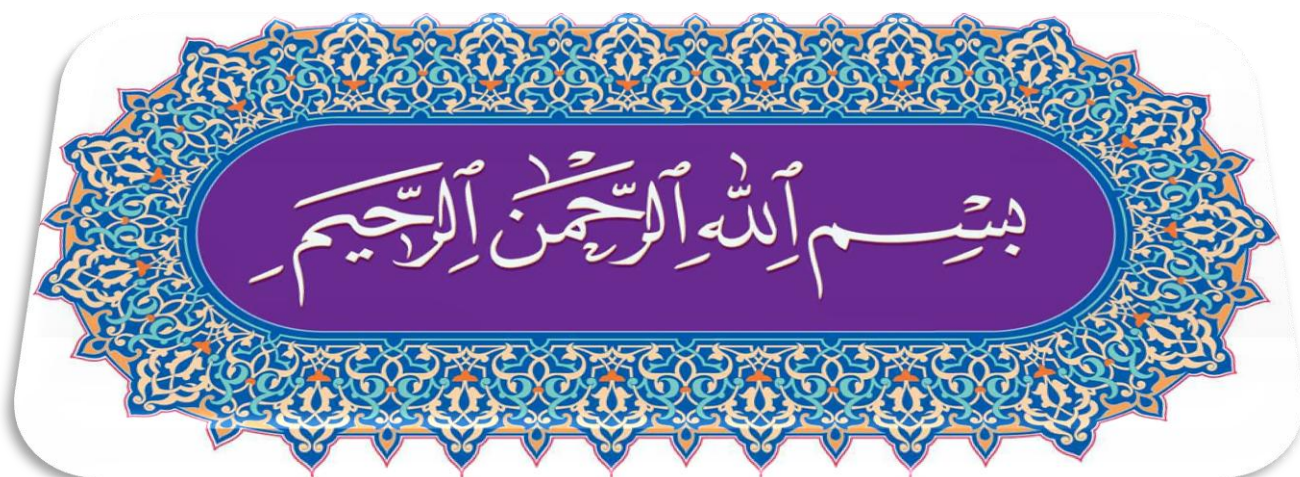
کتاب کار

برای دانش آموزان پایه هفتم

تهیه کننده: ملیحه صادقی دبیر مطالعات اجتماعی آموزش و پرورش آستارا

سپاس خدای حکیم ومهربان

این مجموعه به منظور کمک به افزایش مهارت های علمی دانش آموزان و معلمان به ویژه دبیران مطالعات اجتماعی تهیه شده است ، امید است با همکاری شما عزیزان در جهت اهداف کلی درس گام های مؤثری برداشته شود و مراارا از نظرات و پیشنهادات ارزنده ی خود بهره مند سازید.

عنوان: مطالعات اجتماعی پایه هفتم دوره ی اول متوسطه

مؤلف: ملیحه صادقی کلاری

موضوع: مطالعات اجتماعی – (شامل انواع پرسش ها ، فعالیت ها ، دانستنی ها)

فهرست مطالب

❖ بخش مدنی

- درس اول - من حق دارم..... ۴
- درس دوم - من مسؤول هستم..... ۷
- درس سوم - چرا به مقررات وقوانین نیاز داریم..... ۹
- درس چهارم - قانون گذاری..... ۱۰
- درس پنجم - همدلی وهمیاری در حوادث..... ۱۱
- درس ششم - بیمه ومقابله با حوادث..... ۱۳
- درس هفتم - تولید وتوزیع..... ۱۵
- درس هشتم - مصرف..... ۱۶

❖ بخش جغرافیا

- درس نهم - من در کجا زتدگی می کنم..... ۱۷
- درس دهم - ایران، خانه ی ما..... ۱۸
- درس یازدهم - تنوع زیستگاه های ایران..... ۲۰
- درس دوازدهم - حفاظت از زیستگاه های ایران..... ۲۱
- درس سیزدهم - جمعیت ایران..... ۲۴
- درس چهاردهم - منابع آب وخاک..... ۲۵
- درس پانزدهم - گردشگری چیست؟..... ۲۷
- درس شانزدهم - جاذبه های گردشگری در ایران..... ۲۸

❖ بخش تاریخ

- درس هفدهم - میراث فرهنگی وتاریخ..... ۳۰
- درس هیجدهم - قدیمی ترین سکونتگاه های ایران..... ۳۱
- درس نوزدهم - آریایی ها وتشکیل حکومت قدرتمند در ایران..... ۳۶
- درس بیستم - امپراتوری های قدرتمند چگونه کشور را اداره می کردند؟..... ۳۸
- درس بیست ویکم - اوضاع اجتماعی ایران باستان..... ۴۱
- درس بیست ودوم - اوضاع اقتصادی در ایران باستان..... ۴۳
- درس بیست وسوم - عقاید وسبک زندگی مردم در ایران باستان..... ۴۵
- درس بیست وچهارم - دانش وهنر در ایران باستان..... ۴۹

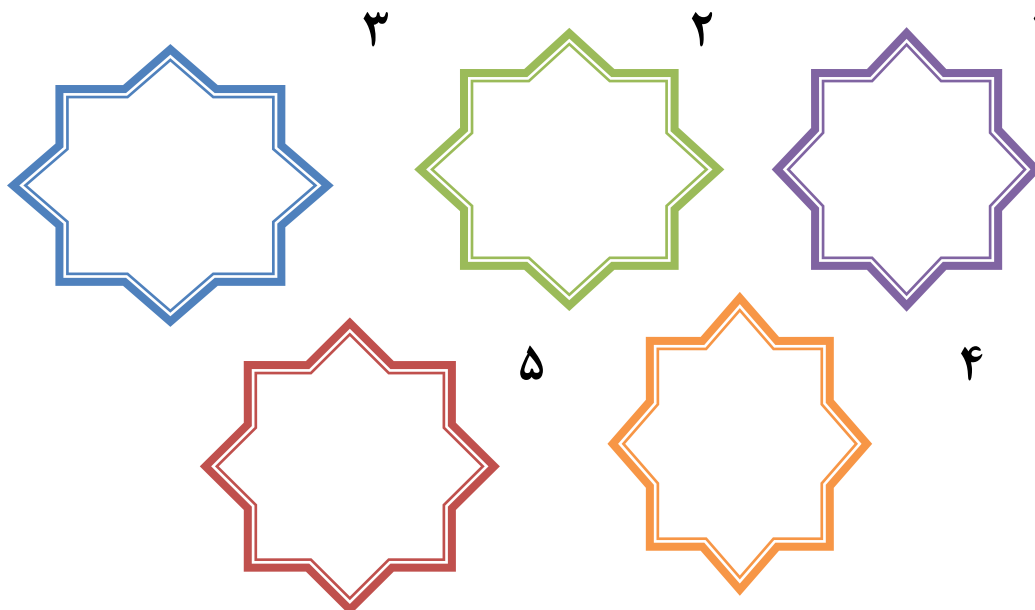
من حق دارم

نکته ها:

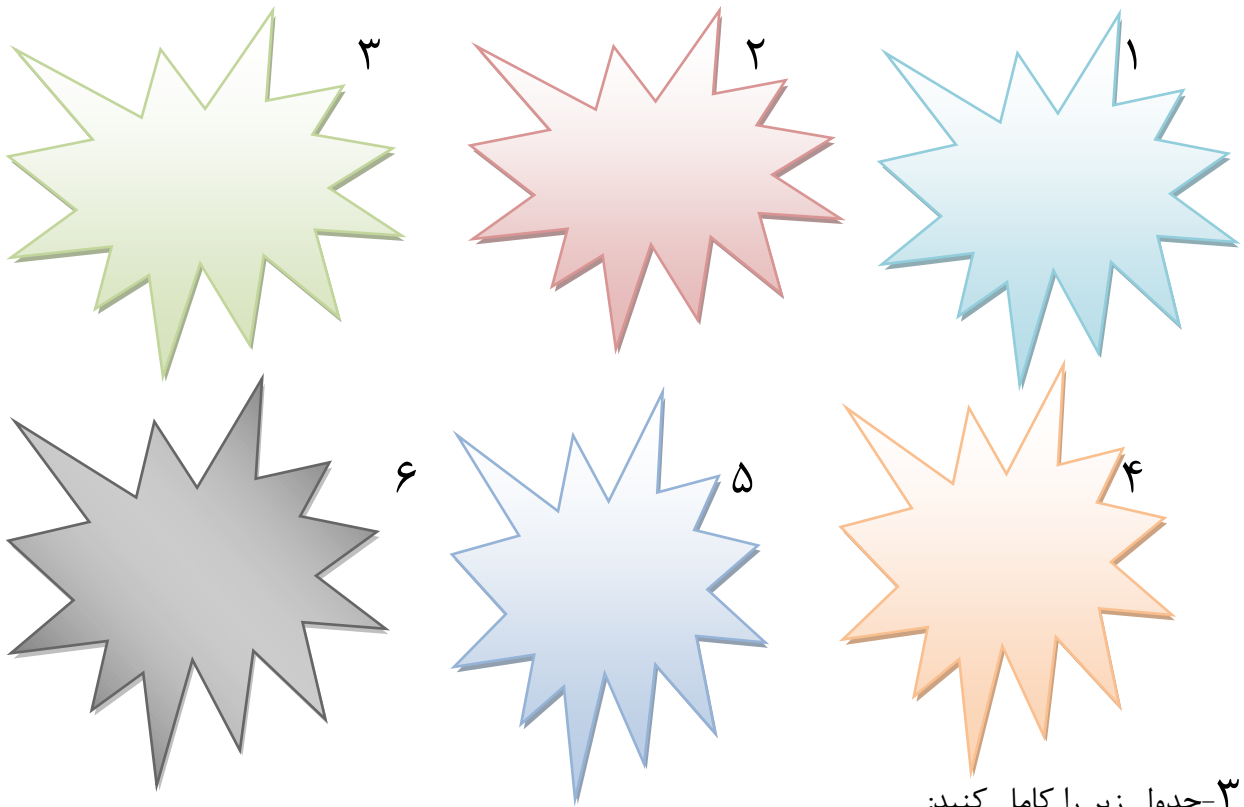
- ۱ - منظور از حق چیزهایی است که یک انسان به دلیل مقام انسانی خود شایستگی داشتن آن را دارد.
- ۲ - در قرآن کریم مسخره کردن گناهی بزرگ محسوب می شود.
- ۳ - همه ی انسانها حق دارند در کوچه و خیابان امنیت داشته باشند.
- ۴ - ما در روابطی که به طور دائم با یکدیگر داریم از حقوقی برخوردار می شویم.
- ۵ - تبعه ی یک کشور بودند موجب می شود افراد حقوقی بر مبنای قوانین آن

دانش آموز عزیز برای تکمیل آموخته هایت به این پرسشها پاسخ بده.

۱ - حقوق طبیعی انسانها کدامند؟

۲- حقوق من در خانه و خانواده چیست؟

۳- جدول زیر را کامل کنید:

.....-۱-۲	حقوق شما در محیط زندگی
.....-۱-۲	حقوق شما در خانه و خانواده

📌 دو مورد از حقوق خود در را در مدرسه بنویسید:

۱- من حق دارم

۲- من حق دارم

۴ - رابطه ی بین گزینه ها را پیدا کنید:

الف) مدرسه	۱- حق داشتن غذا، لباس و مسکن
ب) خانه و خانواده	۲- حق داشتن خدمات پزشکی
ج) محیط زندگی	۳- حق عدم تنبیه بدنی

۵- پاسخ صحیح را با علامت (X) مشخص کنید.

۱- مهم ترین حق انسان ها کدامند؟

الف) حق داشتن امنیت	ب) حق تحصیل کردن
ج) حق حیات و زندگی	د) حق استفاده از خدمات پزشکی

۶- اولین حقی که فرد در خانواده باید از آن برخوردار باشد؟

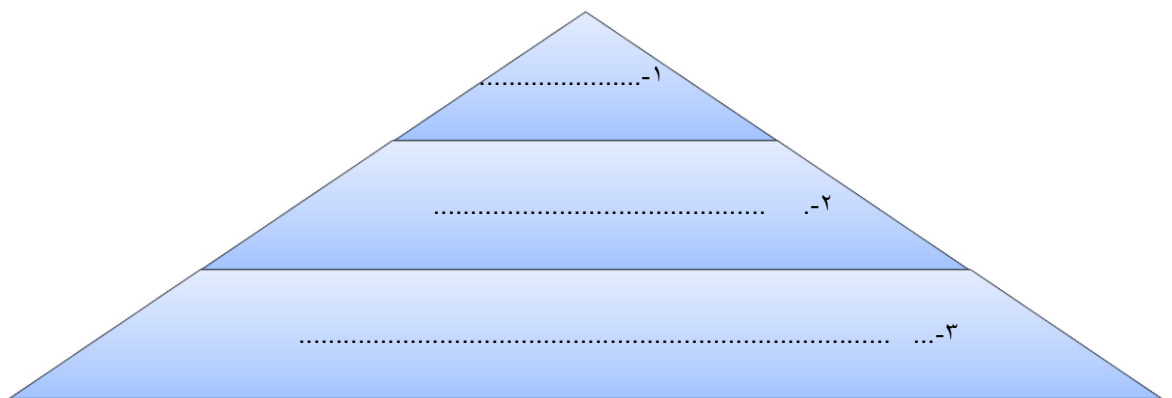
الف) حق تحصیل	ب) حق داشتن محیطی سالم
ج) حق انتخاب نام خوب	د) حق زندگی

دانش آموز عزیز شکل زیر را پر کنید.

۱- خداوند همه ی انسان ها را آفریده است.

۲- همه حق دارند شوند و تحصیل کنند.

۳- ما برای تأمین کار و تلاش می کنیم.

من مسؤل هستم

نکته ها:

۱- اگر تعداد زاد و ولد کم تر از مرگ و میر ها باشد به آن رشد منفی می گویند.

۲- گروه های سنی جمعیت: الف) کودکان، نوجوانان و جوانان (۱-۲۵) سال

ب) بزرگسالان (۲۵-۶۵) سال

ج) سالمندان بیش تر از (۶۵) سال

۳- مسؤلیت سرشماری کشور بر عهده ی مرکز آمار ایران است.

۴- به نسبت افرادی که در یک مکان زندگی می کنند تراکم جمعیت آن مکان می گویند.

۵- پر جمعیت ترین و پر تراکم ترین ناحیه کشور ما منطقه ی شهری تهران است.

با توجه به تصاویر پاسخ دهید ، شما در برابر چه چیز و چه کسانی مسؤل هستید ؟

.....

چه ارتباطی میان کلمات و جملات زیر وجود دارد ؟

(شکر گزار بودن - حقوق متقابل)

همان طور که ما حق داریم، پدر و مادر و معلم و همسایگان و دوستان... نیز حقی بر ما دارند.....

استفاده ی صحیح از نعمت ها، قدر نعمت ها را دانستن و به هدر ندادن آنها را می گویند.....

دو مورد از مسئولیت های خود در خانه را بنویسید:

۱- من مسؤول هستم

۲- من مسؤول هستم

مسئولیت شما نسبت به معلمان و همکلاسی ها چیست؟

۳	۲	۱
---	---	---

جلوه هایی از نعمت های خداوند را نام ببرید:

چرا به مقررات و قوانین نیاز داریم؟

نکته ها:

۱- ما انسانها از ابتدای تولد با انسانهای دیگر زندگی می کنیم.

۲- یکی از مهم ترین علل پدید آمدن مقررات و قوانین در جامعه، برقراری نظم و حفظ حقوق افراد بوده است.

دلایل بوجود آمدن قانون و مقررات چیست؟

-۱

-۲

دانش آموز عزیز برای هر یک از کلمات زیر سؤال مناسبی طراحی کن.

نظم - قانون - مقررات

..... ۱

..... ۲

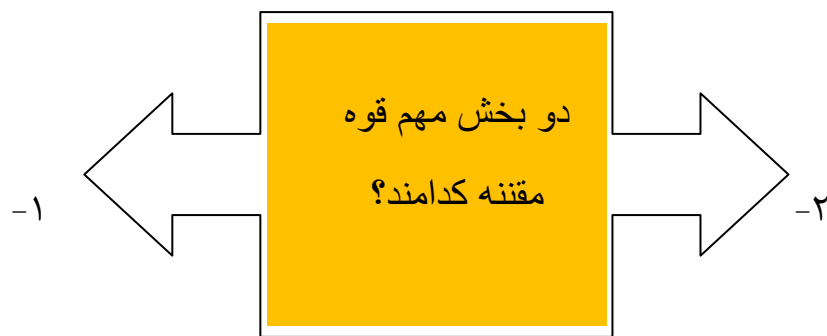
..... ۳

قانون گذاری

نکته ها:

- ۱ - قانون اساسی مهم ترین قانون هر کشور است.
- ۲ - پس از پیروزی اسلامی، مجلس خبرگان، برای نوشتن قانون اساسی تشکیل شد.
- ۳ - مجلس شورای اسلامی اعضای آن برای مدت ۴ سال از طرف مردم انتخاب می شوند.

به سوالات زیر پاسخ دهید:

وظایف شورای نگهبان چیست؟

.....	-۱
.....	-۲

همدلی و همیاری در حوادث

نکته ها :

۱- همدلی یعنی این که خود را به جای فردی که دچار حادثه شده بگذاریم و

احساس و شرایط او را درک کنیم.

۲- همدلی یعنی پس از درک احساس فرد حادثه دیده به کمک او بشتابیم.

۳- خداوند همدلی و انسان دوستی را در سرشت ما انسانها قرار داده است.

۴- جمعیت هلال اهرم بخشی به نام سازمان جوانان هلال اهرم دارد.

۵- جمعیت هلال اهرم در شرایط عادی برای صلح و دوستی و همچنین محیط زیست

در یکی از شب های تابستان همه مشغول تماشای اخبار از تلویزیون بودند خبر شدید زلزله در استان گیلان را شنیدند . همه به شدت ناراحت شدند.

پدر خانواده تصمیم گرفت هزینه ای برای کمک به زلزله زدگان هدیه کند

سؤال: چه کسی همدلی و چه کسی همدردی کرده است؟

.....

.....

این جمله از کیست؟
هر کس اندوهی را از مؤمنی برطرف کند، خداوند در روز قیامت اندوهش را بر طرف می کند ((

(د) پیامبر (ص)

(ج) امام حسین (ع)

(ب) امام علی (ع)

(الف) امام رضا (ع)

در جای خالی کلمه ی مناسب را بنویس:

خداوند در قران کریم می فرماید : هر کس جان یک نفر را نجات دهد مانند این است که جان همه مردم را نجات داده است

۲	۱
<p>مؤسساتی که هنگام وقوع زلزله فعالیت می کنند عبارتند از:</p>	
۴	۳

سازمان جمعیت هلال احمر در زمان وقوع حوادث طبیعی یا جنگ ها چه اقداماتی انجام می دهد

۱-
۲-
۳-

نکته ها:

۱- بیمه یک قرارداد بین بیمه گرو بیمه شونده است.

۲- شما بیمه شونده هستید و مؤسسه ای که شما را بیمه کرده بیمه گر نامیده می شود.

۳- در کشور ما مؤسسات مختلفی برای بیمه بوجود آمده اند که همه ی آنها زیر نظر

بیمه مرکزی فعالیت می کنند.

۴- انواع بیمه عبارتند از: الف) بیمه اجباری ب) بیمه اختیاری

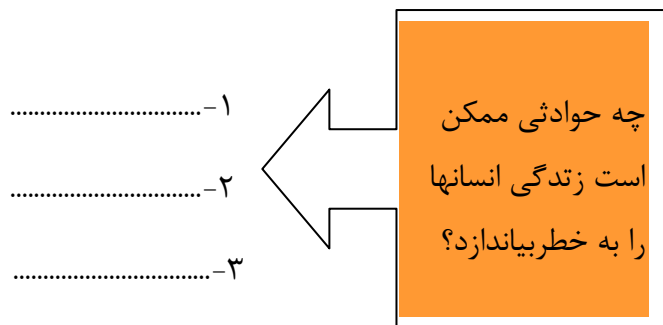
در ابتدای هر سال تحصیلی، والدین شما پولی را به مدرسه بابت بیمه ی دانش آموزی می پردازند.
آیا می دانید این کار با چه هدفی صورت می گیرد؟

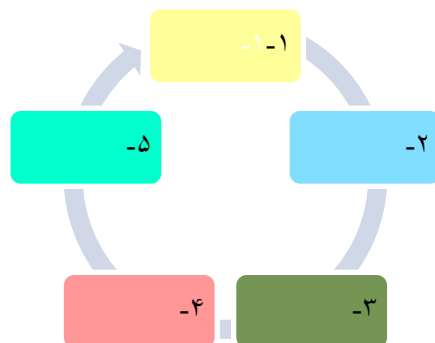

بیمه شونده و بیمه گر

شما «.....» هستید و مؤسسه ای که شما را بیمه کرده است، «.....» نامیده می شود.

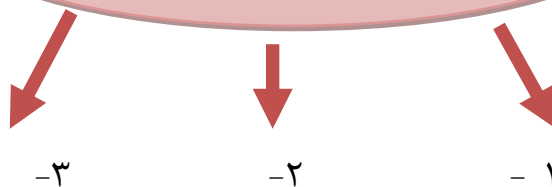
انواع بیمه از نظر ارائه خدمات کدامند؟

نکته ها

- ۱- تولید محصول، به منظور رفع نیازها و خواسته های انسان صورت می گیرد.
- ۲- نیروی انسانی برای تولید هر محصولی، نیروی انسانی باید دانش و مهارت لازم را داشته باشد.
- ۳- توزیع یعنی پخش کردن فعالیتی که بین تولید کننده و مصرف کننده رابطه برقرار می کند.

مشاغل و فعالیت های اقتصادی

برای هر یک از کلمات زیر چند مثال بنویسید.

- ۱- منابع طبیعی:
- ۲- نیروی انسانی:
- ۳- سرمایه:

نکته ها:

مصرف کننده کسی است که کالا و خدمات را به منظور رفع نیاز های خود

می خرد. این خرید و فروش به وسیله ی پول انجام می پذیرد.

۲- در گذشته های دور، مبادله به صورت مبادله ی کالا به کالا انجام می گرفت.

۳- هنگام خرید با استفاده از کارت خرید اعتباری، فرد معادل مبلغ کالا از پولی که در بانک دارد برداشت

کده مبه حساب فمشنده م . بند.

مراحل بوجود آمدن پول

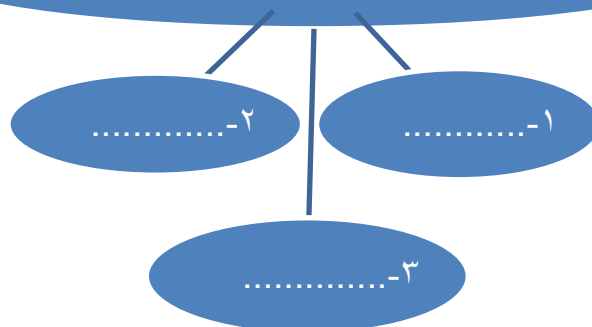
این علامت ها روی برچسب بندی کالاها نشانه ی چیست؟

به منظور حفظ حقوق مصرف کننده چه قوانینی بوجود آمده است؟

۱
 ۲
 ۳

چه اطلاعاتی بر روی برچسب کالا درج شده؟

من در کجا زندگی می‌کنم؟

نکته‌ها:

نقشه: تصویری افقی از سطح زمین است که به نسبت مورد نیاز کوچک شده است.

کره‌ی جغرافیایی: نمونه‌ی کوچکی از کره‌ی زمین است که شکل واقعی بخش‌های مختلف

سیاره‌ی زمین روی می‌توان روی آن مشاهده کرد.

پرسشهای جغرافیایی با کلماتی مانند: **چرا، چگونه، چه موقعو چه کسانی** آغاز می‌شوند.

در زیر هر نقشه، شما خطی مشاهده می‌کنید که به آن **مقیاس خطی** می‌گویند.

اطلاعاتی که از طریق اینترنت به دست می‌آید به صورت **متن، تصویر، نقشه و فیلم**

برای هر مورد از ویژگی‌های انسانی و ویژگیهای طبیعی شهر خود یک سوال جغرافیایی طرح کنید؟

۱- ویژگیهای طبیعی

۲- ویژگیهای انسانی

جملات زی را ادامه دهید:

۱- دانش جغرافیا به ما کمک می‌کند.....

۲- تصاویر ماهواره‌های بوسیله‌ی.....

۳- جغرافی دانان معمولاً کار خود را با.....

نکته ها:

۱- کشور ایران $۱/۶۴۸/۱۹۵$ کیلومتر مربع وسعت دارد یکی از کشورهای

نسبتاً وسیع جهان است.

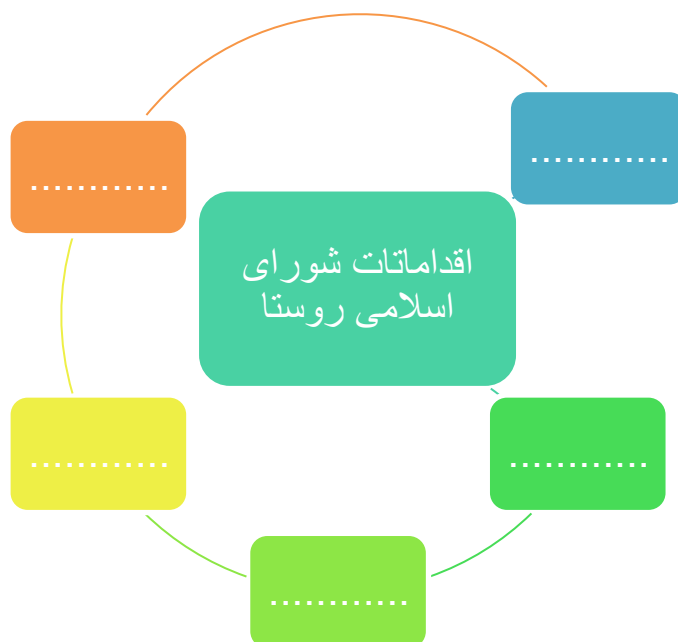
۲- برای اداره ی بهتر کشور آن را به بخش هایی تقسیم کرده اند که به آن استان گویند.

۳- شهرداری مؤسسه ای است که برای اداره ی بهتر شهر بوجود آمده است.

۴- در روستاها شورای اسلامی روستا وجود دارد.

۵- کوهپایه ها در فاصله ی بین شیب تند کوه ودشت قرار دارند.

۶- ایران در جنوب غربی آسیا قرار دارد.

▲ دامنه های شمالی و جنوبی البرز را با یکدیگر مقایسه کنید:

بارش	پوشش گیاهی	
		دامنه های شمالی البرز
		دامنه های جنوبی البرز

هر یک از دایره‌های زیر را در محل مناسب خود قرار دهید:

شهرداری

شورای اسلامی
روستا

استان

۱- برای اداره‌ی بهتر شهر بوجود آمده است.....

۲- بخش‌های مختلف کشور را می‌گویند.....

۳- برای بهتر شدن وضع روستاها به وجود آمده‌اند.....

مهم‌ترین خدمات شهرداری کدامند؟		

پاسخ صحیح را با علامت (X) مشخص کنید.

۱- در شمال شرقی ایران کدام یک از کوه‌های زیر واقع شده است؟

الف) آذربایجان ب) خراسان ج) دنا د) البرز

۲- کدام یک از موارد زیر در فاصله‌ی بین شیب تند کوه ودشت قرار دارند؟

الف) جلگه‌ها ب) کوهپایه‌ها ج) دشت‌ها د) کوه‌ها

۳- استان از چه طریقی اداره می‌شود؟

الف) فرماندار ب) استانداری ج) شهردار د) شورای شهر

رابطه‌ی بین گزینه‌ها را پیدا کنید:

شمال غربی ایران

کوه‌های بلند و پراکنده

مرکز و جنوب شرقی

کوه‌های آذربایجان

غرب

رشته‌کوه‌های زاگرس

نکته ها:

۱- به منطقه ی بزرگی که در آن مجموعه ای از گیاهان و جانوران خاص زندگی

می کنند زیست بوم می گویند.

۲- یکی از مهم ترین عواملی که موجب گوناگونی یا تنوع زیستگاه ها در کشور ما شده است، تنوع آب وهوایی در کشور ماست.

۳- ناحیه خزری مرطوب ترین ناحیه آب وهوایی ایران است.

۴- مهم ترین عناصر آب وهوایی عبارتند از: (۱) دما (۲) بارش

با توجه به چهار ناحیه آب و هوایی ایران به پرسش های زیر پاسخ دهید:

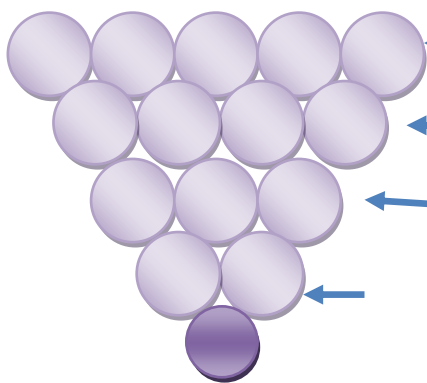
-مرطوب ترین ناحیه آب و هوایی ایران است

-در برخی ارتفاعات این ناحیه در هنگام زمستان برف زیادی می بارد و یخبندان های شدید به وجود می آید

-در این ناحیه اختلاف دمای شب و روز زیاد است و تابستان هوا بسیار گرم است

-این ناحیه از جلگه خوزستان تا بندر چابهار کشیده شده است

دانش آموز عزیز پرسش های زیر را بخوان و پاسخ را در جدول قرار بده.

۱- در ایستگاه های هواشناسی میزان آن را اندازه گیری می کنند. ۱

۲- به حالتی که نم هوا زیاد باشد می گویند. ۲

۳- نواهی مرکزی ایران تابستان های و خشک دارد. ۳

۴- یکی از انواع پوشش گیاهی ناحیه ی خشک ایران است. ۴

رابطه ی بین گزینه ها را پیدا کن.

ناحیه خشک داخلی

زمستان های سرد و تابستان های معتدل

ناحیه نیمه خشک کوهستانی

تابستان ها و زمستان های معتدل

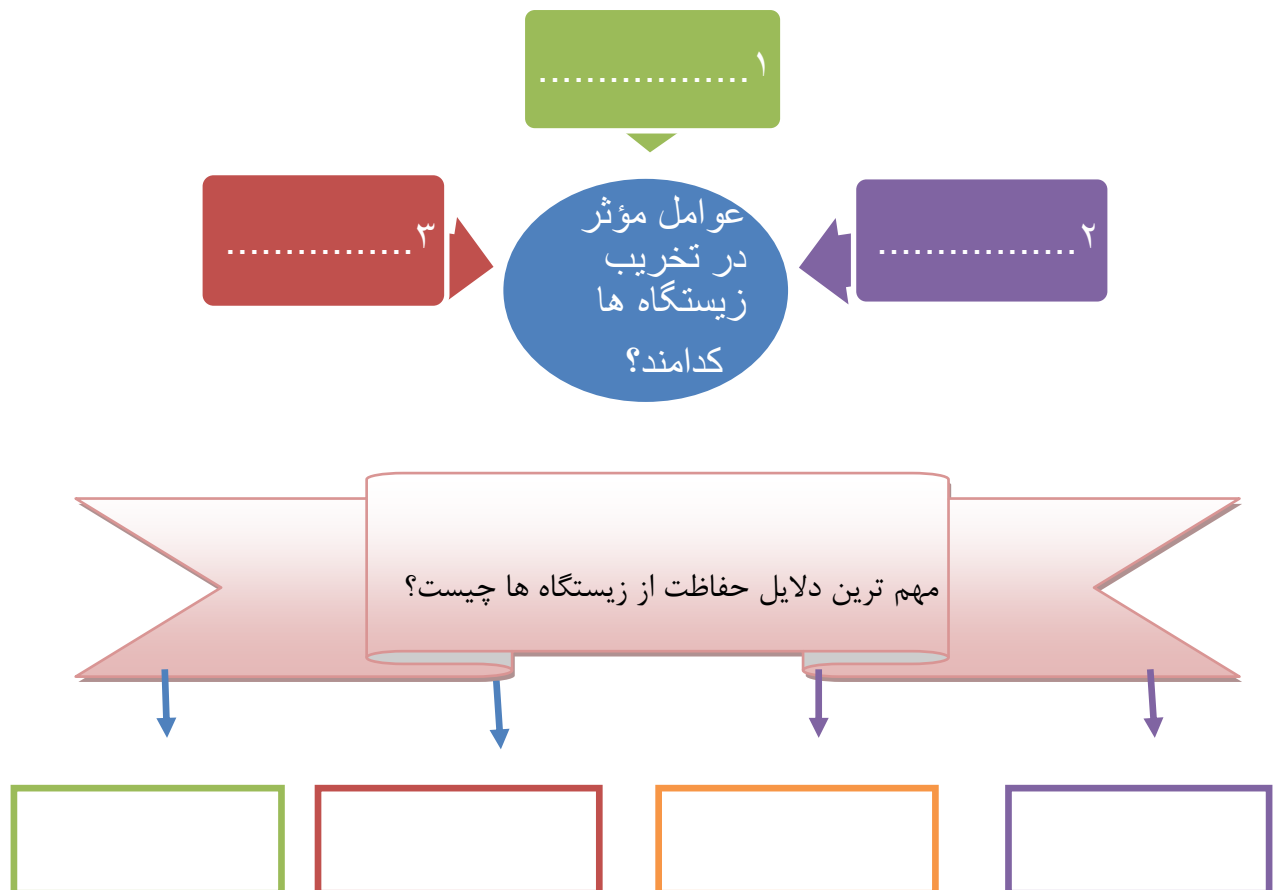
ناحیه مرطوب خزری

اختلاف زیاد دمای شب و روز

حفاظت از زیستگاه های ایران

نکته ها:

- ۱- مهمترین عامل در از بین بردن گونه ها، فعالیت های نادرست انسان است.
- ۲- زباله ها حیات زیستگاه ها را تهدید می کنند، زیرا بسیاری از زباله ها زیان آورند و سال های طولانی در محیط باقی می مانند.
- ۳- یکی از راه های شکر گزاری از نعمت های الهی این است که رابطه ی درست و صحیح با طبیعت داشته باشیم.
- ۴- یکی از مشاغل مهم سازمان حفاظت از محیط زیست، محیط بانی است.
- ۵- محیط بانان با همکاری سایر اعضای سازمان از آلودگی و تخریب محیط زیست

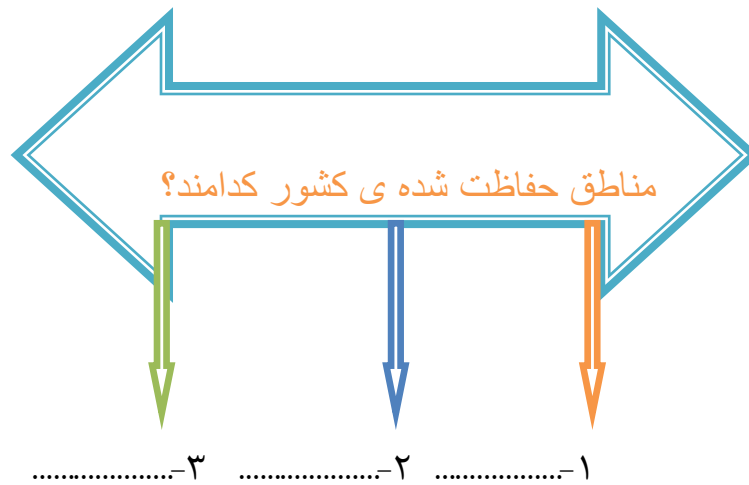
۱-.....
 ۲-.....

وظیفه ی محیط بانان عبارتند از

اقداماتی که برای حفاظت از محیط زیست می توان انجام داد:

الف).....
 ب).....
 ج).....

هر یک از دایره های زیر در محل مناسب خود قرار دهید.

۱- انسان نباید نظم و اندازه ای را که در طبیعت وجود دارد برهم بزنند.....

۲- از مناطق حفاظت شده ی کشورمان است.....

۳- موجودات دیگر همانند انسان از این حق برخوردارند.....

لاله واژگون

لاله واژگون نام یک سرده از راستهٔ سوسن‌سانان است. عمر این گیاه بسیار کوتاه است. گل‌دهی آن از اوایل اردیبهشت آغاز می‌شود و در فصل بارش پایان می‌یابد. لاله واژگون از گیاهان علفی پیازدار و چندساله است که تاکنون ۱۵ گونه آن در ایران شناسایی شده است.

سوسن چلچراغ

سوسن چلچراغ یکی از گونه‌های تیرهٔ سوسن است. ارتفاع آن بین ۵۰ تا ۱۵۰ سانتیمتر است. تنها گونهٔ ایرانی جنس سوسن است که از لحاظ زیبایی هم‌ردیف اکثر گونه‌های شناخته شده و پرورش یافتهٔ این جنس است.

جنگل حرا

در حوالی حرا یا مانگرو مجموعه جنگلهای درختان سرسبز ساحلی منطقه حفاظت‌شده حرا و تالاب بین‌المللی خور خوران بکر طبیعت زیبا و پرنده‌گان در استان هرمزگان قرار دارد که با آبراهه‌های آن با بندر خمیر و هرمز بندریل، جزیره قشم، جزیره می‌باشد. و هر ساله افراد زیادی را برای تماشای به سوی خود جلب می‌کند و استان هرمزگان وحشی‌اش از منابع توریستی و دیدنی قرار دارند. و سازمان محیط زیست است. این جنگلها معمولاً تحت حفاظت ایران در جنوب نقاط دیدنی استان هرمزگان یکی از مجموعه حرای شمال غربی قشم بدلیل اهمیت بین‌المللی بعنوان ذخیره گاه زیست کره حرا شناخته می‌شود.

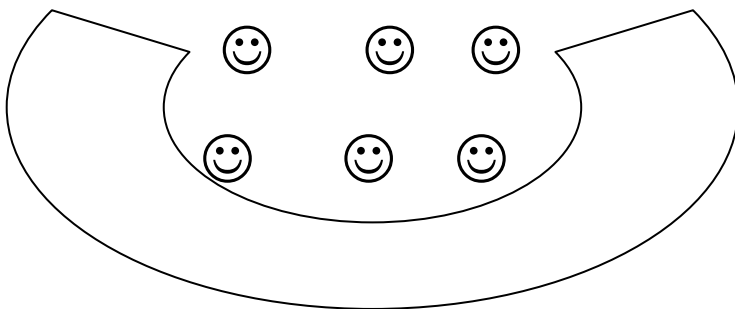
حرا (هرمزگان) (۸۶۵۸۱ هکتار) که ۲۵ شهریور ۱۳۶۱ تحت حفاظت قرار گرفته و محدوده آن شمال جزیره قشم است و بعنوان ذخیره گاه زیست کره نیز شناخته می‌شود. این منطقه حفاظت شده که یکی از جنگلهای پنجگانه استان هرمزگان در شمال غرب جزیره قشم در ایران است.

نکته ها:

- ۱- اگر تعداد زاد و ولد کم تر از مرگ ومیر ها باشد به آن رشد منفی می گویند.
- ۲- گروه های سنی جمعیت: الف) کودکان، نوجوانان و جوانان (۱-۲۵) سال
ب) بزرگسالان (۲۵-۶۵) سال
ج) سالمندان بیش تر از (۶۵) سال
- ۳- مسؤلیت سرشماری کشور بر عهده ی مرکز آمار ایران است.
- ۴- به نسبت افرادی که در یک مکان زندگی می کنند تراکم جمعیت آن مکان می گویند.
- ۵- پر جمعیت ترین و پر تراکم ترین ناحیه کشور ما منطقه ی شهری تهران است.

تراکم جمعیت را در شکل زیر محاسبه کنید:

(مساحت زمیری ۴ کیلومتر مربع)

• علت تراکم جمعیت در جلگه های کناره ی دریای خزر چیست؟

• علت اصلی تراکم جمعیت در ناحیه خوزستان را بنویسید.

منابع آب و خاک

نکته ها:

- ۱- اغلب رودهای دائمی و پر آب ایران از کوه‌های البرز و زاگرس سرچشمه می‌گیرند.
- ۲- حوزه ی آبریز دریای خزر رودهای پر آبی هستند که از کوه های البرز سرچشمه می‌گیرند و به دریای خزر می‌ریزند.
- ۳- خاک لایه ی نازکی از پوسته ی زمین است که از خرد شدن سنگ ها پدید آمده است.
- ۴- عوامل مهم تشکیل دهنده خاک ها عبارتند از: سنگ ها، آب، دمای هوا و موجودات زنده.

در تصاویر زیر مصرف بی رویه آب را مشاهده می‌کنید برای هر تصویر توضیح مناسب بنویسید.

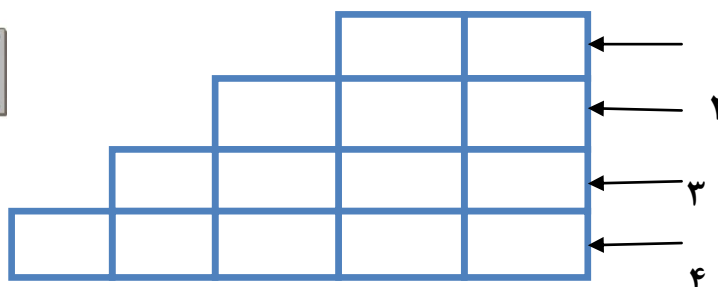
دانش آموز عزیز با توجه به پرسش های زیر پاسخ را در جدول قرار بده.

۱- همه ی موجودات به آن نیاز دارند.

۲- از نیاز های انسان که از طریق منابع تأمین می‌شود.

۳- از آب زیر زمینی است.

۴- از رودهایی که برای کشتیرانی مناسب است.

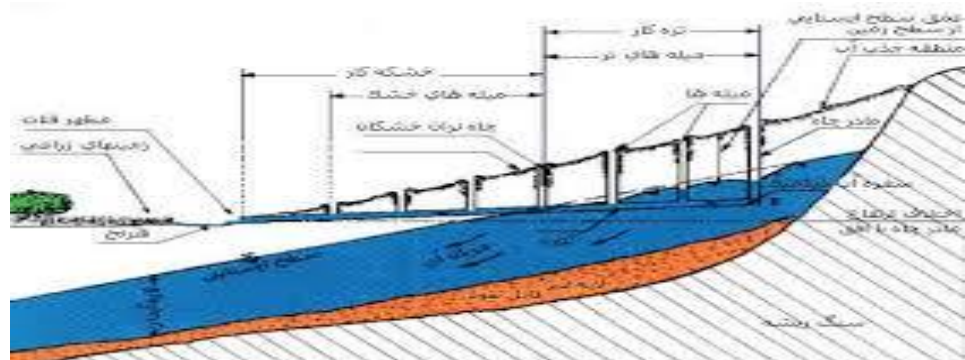

دانش آموز عزیز آیا می دانید قنات چیست؟

قنات، تشکیل شده از یک دهانه یا هرنج که روباز است و یک مجرای تونل مانند زیرزمینی و چندین چاه عمودی که مجرا یا کوره زیرزمینی یا نقب را در فواصل مشخص با سطح زمین مرتبط می سازد چاه ها که هنگام حفر به آنها میله هم گفته می شود، علاوه بر مجاری انتقال مواد حفاری شده به خارج، یعنی سطح زمین، عمل تهویه نقب یا کالال زیرزمینی را نیز انجام می دهد و راه ارتباط برای لایروبی، تعمیر و بازدید از داخل قنات نیز به کار می رود. قطر چاه ها و ابعاد و مجرا را معمولاً آنقدر می گیرند که خاکبرداری حتی المقذور کم شود ولی در ضمن مقنی هم بتواند به آسانی پایین برود و در آنجا کار کند ابعاد نقب (مجرا) در سانتی متر و قطر میله یا چاه در حدود ۸۰ تا ۹۰ سانتی متر و فاصله بین دو میله ها معمولاً ۶۰x حدود ۱۲۰ بین ۱۵ تا ۲۰ متر، بیشتر یا کمتر است که در بعضی موارد مثلاً در محل های عبور از مسیر رودخانه یا تپه ها، ممکن است به ۲۰۰ متر هم برسد.

آغاز قنات، همان دهانه قنات است که «مظهر قنات» نامیده می شود. مظهر قنات جایی است که آب از دل قنات بیرون می آید و ظاهر می شود و می تواند برای آبیاری و دیگر مصارف مورد استفاده قرار بگیرد نامیده می شود که در آخرین قسمت آن، مادر چاه قرار گرفته است. «قسمت انتهایی قنات،» پیشکار قنات توسعه قنات و افزودن بر تعداد چاه های آن که در اصطلاح به این عمل «نوکنی» قنات گویند، از مادر چاه آغاز می شود. قسمت هایی از قنات که با حفر آنها هنوز آب بیرون نمی آید (مانند دهانه قنات و قسمتی هم از نقب) «خشکه کار» و قسمتی که آب دار است (قسمت انتهایی) قسمت «آبده قنات» نامیده می شود حفر قنات معمولاً از مظهر آن که همان سطح زمین است و خشک می باشد، شروع و به منابع آبده مادر چاه، ختم میشود. بنابراین، اول، دهانه قنات یا هرنج که خشک است و بعد اولین چاه ها یا میله ها که اینها هم خشک است و آب ندارد و به اصطلاح قسمت خشکه کار قنات نامیده می شود، حفر می شود در آبدهی قنات عوامل بسیار موثر است. از آن جمله عوامل زیر را می توان نام برد:

- ۱- ضخامت لایه آبده، موقعیت سنگ کف و عمق لایه آبدار
- ۲- میزان بارندگی در حوضه آبریز و یا منبع تغذیه قنات
- ۳- سطح آب زیرزمینی و نوسان های آن میزان بارندگی در منطقه قنات
- ۴- تعداد قناتها و میزان آب های جاری در آنها در بالادست و اطراف قنات ها
- ۵- وضعیت حوضه آبریز از نظر وسعت، نوع سنگ و پوشش گیاهی

۱- قرآن کریم می فرماید: ای پیامبر، به بندگان بگو در زمین سفر کنید تا از عاقبت کسانی که قبل از شما بودند آگاه شوید.

۲- به کسان که محل اقامت یا کار خود را به طور موقت ترک می کنند و برای استراحت و گردش و دیدن یا مطالعه ی مکان های تاریخی و طبیعی به سفر می روند گردشگر می گویند.

۳- گردشگرد نقش مهمی در افزایش درآمد مردم یک منطقه دارد.

۴- یکی از وسایل مهم در گردشگری، نقشه است.

۵- با استفاده از نقشه می توانید حساب کنید چقدر از روستا و شهری که می خواهید به آن سفر کنید فاصله دارید.

دانش آموز عزیز با توجه به تصاویر زیر انواع گردشگری را مشخص کن.

گردشگری در گذشته و حال را با یکدیگر مقایسه کنید.

	گردشگری در زمان گذشته
	گردشگری در زمان حال

نکته ها:

۱- مشهد مقدس، مهم ترین قطب زیارتی کشور می باشد.

۲- حرم مطهر و مجموعه ی آستان قدس رضوی علاوه بر اهمیت زیارتی از نظر معماری و تاریخی نیز اهمیت فراوان دارد.

۳- در صحن های مطهر امام رضا (ع) آرامگاه برخی شخصیت های علمی و مذهبی مانند شیخ بهایی و علامه محمد تقی جعفری وجود دارد.

۴- امام رضا (ع) می فرمایند: صدقه بده هر چند کم باشد زیرا هر کار کوچکی که صادقانه برای خدا انجام شود بزرگ است.

۵- پارک ملی گلستان از بزرگ ترین پارک های ملی ایران است.

دانش آموز عزیز آنچه در مورد آستان قدس رضوی می دانی بنویس.

.....

.....

.....

از جمله آثاری که جنبه ی تاریخی دارند کدامند؟

۱-
.....

۲-
.....

۳-
.....

۴-
.....

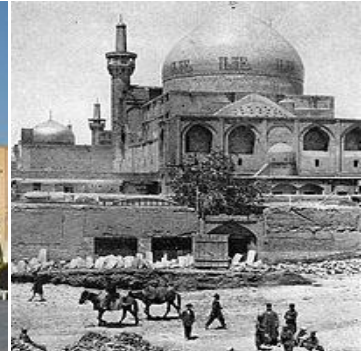
سه مورد از مساجد کشورمان که توجه گردشگران را به خود جلب کرده است را نام ببرید.

یزد

در اصفهان

در مشهد

نمونه هایی از آثار آستان قدس رضوی

استاد فرشچیان

حمام مهدی قلی بیگ تابلو علمدار

موزه مردم شناسی

موزه تاریخ حرم رضوی

کاشی ستاره ای زرین قام موزه تاریخ حرم رضوی

سنگ مقام امام رضا علیه السلام

کره جغرافیائی

صفحه عنکبوتیه اسطرلاب

گنجینه نجوم و ساعت

میراث فرهنگی و تاریخ

فصل ۹

درس ۱۷

نکته ها:

۱- بخشی از چیزهایی که از گذشته گان برای ما به جای مانده است، میراث فرهنگی است.

۲- میراث فرهنگی ما سابقه ی تاریخی کشور ما را نشان می دهد و بیانگر تلاش ها و پیشرفت های مردم دوره های مختلف در علم، هنر و فن آوری است.

۳- علم تاریخ عبارت است از مطالعه ی زندگی انسانها در گذشته.

۴- به کسانی که در باره ی زندگی انسان ها و رویدادهایی که در گذشته اتفاق افتاده مطالعه و تحقیق می کنند مورخ می گویند.

۵- موزه، خانه، د، ک، خود از دانش، باستان، شناسه، استفاده می کنند.

هریک از ستاره های زیر را در جای مناسب خود قرار دهید.

۱- آن ها آثار موجود در دل خاک را بیرون می آورند و از آنها عکس یا فیلم تهیه می کنند.....

۲- به بخشی از چیزهایی که از گذشته گان برای ما به جای مانده است می گویند.....

۳- به کسانی که درباره ی زندگی انسانها و رویدادهای گذشته مطالعه و تحقیق می کنند می گویند.....

از موزه ها چه استفاده هایی می شود؟

۱- علم تاریخ یعنی مطالعه ی دقیق زندگی انسان ها در گذشته .

۲- تاریخ ایران به دو دوره تقسیم می شود
 ۱- تاریخ قبل از اسلام
 ۲- تاریخ دوره ی اسلامی

۳- چغازنبیل مهم ترین اثر به جای مانده از تمدن ایلام است.

۴- یکی از کهن ترین تمدن های شرق تمدن جیرفت در کنار هلیل رود واقع شده است.

۵- تمدن های بین النهرین : الف) آشور ب) فینیقیه ج) بابل

۶- دوتن از پیامبران در بین النهرین : حضرت نوح (ع) ، حضرت ابراهیم (ع)

آیا می دانید؟

مردان بین النهرینی

زنان بین النهرینی

دولتها در بین النهرین

دوران سومر (در حدود ۵۵۰۰ سال پیش تا حدود ۴۱۰۰ سال پیش)

دوران اکد (در حدود ۴۱۰۰ سال پیش تا حدود ۴۰۰۰ سال پیش)

دوران سلسله سوم اور (از حدود ۴۰۰۰ تا ۳۵۰۰ سال پیش)

دوران بابل (از حدود ۳۵۰۰ تا حدود ۳۰۰۰ سال پیش)

دوران آشور (از حدود ۳۰۰۰ سال پیش تا حدود ۲۵۵۰ سال پیش)

طبقه‌های اجتماعی در دوران سومر

خط و نگارش در بین النهرین

حمورابی فرمانده بزرگ بابل‌ها

تمدن شگفت انگیز شهر سوخته

شهر سوخته در ۵۶ کیلومتری زابل در استان سیستان و بلوچستان و در حاشیه جاده زابل - زاهدان واقع شده است. این شهر در ۳۲۰۰ سال قبل از میلاد پایه گذاری شده و مردم این شهر در چهار دوره بین سال های ۳۲۰۰ تا ۱۸۰۰ قبل از میلاد در آن سکونت داشته اند. محوطه باستانی شهر سوخته در هزاره دوم و سوم قبل از میلاد، توسط مهاجرانی که از چهار گوشه به آن مهاجرت کرده اند، بنا شده است. سند یا کتیبه ای که نام واقعی و قدیمی این شهر را مشخص کند هنوز به دست نیامده و به دلیل آتش سوزی در دو دوره زمانی بین سال های ۳۲۰۰ تا ۲۷۵۰ قبل از میلاد «شهر سوخته» نامیده می شود. «کلنل بیت» یکی از ماموران نظامی بریتانیا از نخستین کسانی است که در دوره قاجار و پس از بازدید از سیستان به این محوطه اشاره کرده و نخستین کسی است که در خاطراتش این محوطه را شهر سوخته نامیده و آثار باقیمانده از آتش سوزی را دیده است. پس از او «سر اورل - اشتین» با بازدید از این محوطه در اوایل سده حاضر، اطلاعات مفیدی در خصوص این محوطه بیان کرده است. بعد از او شهر سوخته توسط باستان شناسان ایتالیایی به سرپرستی «مارتیسو توزی» از سال ۱۳۴۶ تا ۱۳۵۷ مورد بررسی و کاوش قرار گرفت. شهر سوخ ته دارای تشکیلات مرتب و منظمی بوده و از بعد سازمان دهی اجتماعی نیز جزو شهر های پیشرفته‌ی زمان خود بوده است. وجود نظام مرتب و منظم آب رسانی و تخلیه‌ی فاضلاب، دانش پزشکی پیشرفته و صدها عامل دیگر بر اهمیت این منطقه افزوده است.

این شهر از نادرترین شهرهای باستانی است که در آن، زنان عهده دار امور مالی خانواده شان بوده اند. بر مبنای یافته‌های باستان شناسان شهر سوخته ۱۵۱ هکتار وسعت دارد و بقایای آن نشان می دهد که این شهر دارای پنج بخش مسکونی واقع در شمال شرقی شهر سوخته، بخش های مرکزی، منطقه صنعتی، بناهای یادمانی و گورستان است که به صورت تپه های متوالی و چسبیده به هم واقع شده اند. هشتاد هکتار شهر سوخته بخش مسکونی بوده است. شهر سوخته مرکز بسیاری از فعالیت های صنعتی و هنری بوده، در فصل ششم کاوش در شهر سوخته نمونه های جالب و بدیعی از زیورآلات به دست آمد. در جریان حفاری های فصل های گذشته در شهر سوخته مشخص شد که با توجه به صنعتی بودن شهر سوخته و وجود کارگاه های صنعتی ساخت سفال و جواهرات در این منطقه، ساکنان شهر سوخته از درختان موجود در طبیعت محوطه برای سوخت استفاده می کرده اند. در شهر سوخته انواع سفالینه ها و ظروف سنگی، معرق کاری، انواع پارچه و حصیر یافت شده که معرف وجود چندین نوع صنعت، به ویژه صنعت پیشرفته پارچه بافی در آنجاست. تاکنون ۱۲ نوع بافت پارچه یکرنگ و چند رنگو قلاب ماهیگیری در شهر سوخته به دست آمده و مشخص شده مردم این شهر با استفاده از نيزارهای باتلاق های اطراف هامون سب و حصیر می بافتند و از این نی ها برای درست کردن سقف هم استفاده می کردند. صید ماهی و بافت تورهای ماهیگیری نیز از دیگر مشاغل مردمان شهر سوخته بوده است. شهر سوخته بدون شک جز شهرهای بسیار پیشرفته زمان خود بوده است.

تمدن جیرفت

جیرفت تمدنی باستانی است که حداقل ۵۰۰۰ سال قدمت تاریخی دارد و در ایران کنونی بوده است. تحقیقات باستان شناسی بین المللی در جیرفت و ناحیه هلیل رود منجر به کشف مجموعه ی سایت های باستانی زیادی شده است. تمدن جیرفت ، تمدن عصر اولیه برنز در کرمان ایران است که قدمت آن، مطابق با کمترین آمار ، به حدود بیست و شش قرن پیش از میلاد مسیح (بیش از چهارهزار و سیصد سال پیش) باز می گردد. اهمیت تمدن مزبور ، نخستین بار توسط پرفسور یوسف مجیدزاده در سال ۲۰۰۳ میلادی ، بر بنیاد حقایق هنری -معماری بیان شده از جانب مقامات جمهوری اسلامی ایران ، خاطر نشان گشت . موقعیت خود جیرفت ، موقعیتی بسیار حائز اهمیت در نیمه هزاره سوم پیش از میلاد است که پل ارتباطی تمدن ایلام در باختر و تمدن دره سند در خاور ، بوده است. مهمترین مکان های این تمدن عبارت اند از: شهر سوخته ، تپه بمپور ، اسپیدژ ، شهداد ، تل ابلیس و تپه یحیی . برخی از این مکان ها در استان همجوار ، سیستان و بلوچستان ، قرار دارند. تحقیق در این تمدن ، طرحی نسبتاً جدید و یک پروژه باستان شناسی چندملیتی است که تمدنی از پیش ناشناخته را در مجموعه ای از مکانهای جدیداً کشف شده در استانهای سیستان و بلوچستان و کرمان ، به ویژه تپه گنارصندل ، نزدیک جیرفت در ناحیه هلیل رود ، آشکار می سازد. اکنون در این منطقه ، حداقل دوازده مکان تحت حفاری است که به نظر می رسد قدیمی ترین آنان ، دارای بیش از هفت هزارسال قدمت است.

چغازنبیل، شوش

زیگورات چغازنبیل معبد اصلی (زیگورات) مربعی به ضلع ۱۰۵ متر است که اضلاع آن در جهات اصلی شرقی، غربی و شمالی و جنوبی واقع شده‌اند. اصل این معبد با به کارگیری میلیون‌ها آجر و در پنج طبقه به ارتفاع ۵۲ متر ساخته شده بود که در حال حاضر تنها دو طبقه از آن باقی مانده است. به غیر از طبقه‌ی اول و پنجم، تمامی طبقات از خشت پر شده بودند. طبقه‌ی پنجم که مرتفع‌ترین طبقه محسوب می‌شد و تنها کاهن‌ها و خانواده‌ی شاهی اجازه‌ی ورود به آن طبقه را داشتند، جای‌گاه قراردادن یا خدای خاص شهر شوش بود. در حقیقت اونتاش، پادشاه ایلامی، این بنا را برای (god Inshushinak) خدای اینشوشینک اینشوشینک ساخت. ایلامی‌ها معتقد بودند که هنگام غروب، خدایشان از آخرین طبقه‌ی زیگورات به آسمان پرواز می‌کند و روز بعد باز می‌گردد.

بر روی دیوارهای معبد آجرهایی به خط میخی مشاهده می‌شود که همگی دارای متنی یکسان هستند و بیان‌گر نام پادشاه و هدف او از ساخت این معبد است: «من اونتاش، پسر هوبانومنا، شاه انزان و شوش هستم. پس از آن که مصالح ساختمانی را به دست آوردم، من در این‌جا شهر اونتاش و حریم مقدس را برپا نمودم و آن را در یک دیوار خارجی و یک دیوار داخلی محصور کردم. من معبد بلندی ساختم که شبیه آن‌چه شاهان پیش ساخته‌اند نبود و آن را به خدای اینشوشینک مقدس وقف کردم باشد که ساختمان و زحمت من موقوفه‌ی ایشان شود و لطف و عدل اینشوشینک در این‌جا برقرار بماند

با مشاهده تصاویر مربوط به تمدن ایلام و بخاطر سپردن ویژگی های تمدن دلیل بیاورید که ایلام یک تمدن بوده است.

جام نقره‌ای زن ایلامی

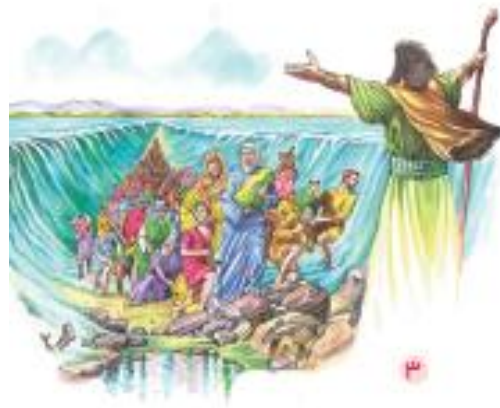
زیگورات چغازنبیل - سوس

تصاویر زیر سرگذشت کدام پیامبر الهی را نشان می دهد؟

.....-۲

.....-۱

دوره ی اسلامی ودوره ی ایران باستان را بر روی خط زمان نشان دهید

آریایی ها و تشکیل حکومت های قدرتمند در ایران

۱- اقوام آریایی: مادها ← شمال غربی پارت ها ← شمال شرقی پارس ها ← جنوب

۲- مادها نخستین حکومت ایرانی در شمال شرق ایران به طور پراکنده زندگی می کردند.

۳- دیاکو در شهر هگمتانه قلعه ای ساخت و آنجا را پایتخت خود قرار داد.

۴- یکی از قبایل مهم پارس، فردی به نام هخامنش بود.

۵- کوروش از نوادگان هخامنش بنیانگذار سلسله ی هخامنشیان است.

۶- کوروش آخرین پادشاه ماد ها را شکست داد و حکومت مادها سرنگون شد.

۷- بعد از کوروش معروفترین پادشاه آنها داریوش بزرگ بود. او پس از پیروزی در جنگ هایش

دستور داد نقش برجسته ای به یاد پیروزی بر روی کوه بیستون حجاری کنند.

۸- آخرین حکومت پیش از ورود اسلام به ایران ساسانیان بودند.

۹- اردشیر بابکان یکی از افراد خاندان ساسان، مؤسس این سلسله ی است. که بر علیه اشکانیان قیام کرد.

۱۰- یکی از مهم ترین پادشاه ساسانی شاپور اول است. در زمان او وسعت قلمرو ایران بسیار

زیاد شد و توانست امپراتور روم والریانوس را شکست بدهد.

۱۱- با حمله ی اعراب به ایران، بزرگد سوم آخرین پادشاه ساسانی شکست خورد و با ورود

اسلام به ایران دوره ی جدیدی از تاریخ ایران پایه گذاری شد.

با توجه به کلمات زیر پاسخ دهید.

اردشیر بابکان - کوروش - شاپور اول - دیاکو - یزدگرد سوم

۱- آخرین پادشاه ساسانی

۲- بنیان گذار سلسله هخامنشیان

۳- فرمانروای قبایل ماد

۴- یکی از مهم ترین پادشاهان ساسانی

داستان آریایی ها

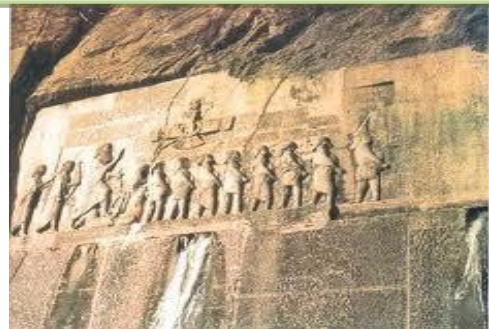

ورود دستجمعی و انبوه آریایی ها به سرزمینی که بعداً ایران نام گرفت.

معنی کلمه آریا از نظر دینیرستنده و قربانی دهنده و از لحاظ اصطلاح ملی ، شریف و نجیب و آقا و مالک و صاحب اختیار است در ریگ ودا به مسکن اصلی و اولیه ی آریاهای ایرانی و . هندی اشاره شده و از آن به آریاورته که همان آئیریان وائجه اوستایی اشاره رفته است . آریاورته به معنی جایگاه و چراگاه آریا هاست و می نویسند که در آن صد زمستان و خزان اتفاق افتاده است این اشارت می رساند که آریاهای ایرانی و هندی پیش از آنکه به فلات ایران و سرزمین هند برسند در منطقه سردسیری که به تحقیق معلوم نیست در کجا بوده زندگی می کردند و بواسطه سردی بسیار و تنگ، جا مجبور به جدایی از هم و مهاجرت

منشور کوروش

کتیبه ی داریوش

امپراتوری های قدرتمند چگونه کشور را اداره می کردند؟

نکته ها:

- ۱- در ایران باستان شیوه ی حکومت پادشاهی بود.
- ۲- حکومت پادشاهان مورثی بود، یعنی از پدر به پسر ارث می رسید.
- ۳- شاهان بر امور اداری، نظامی و مذهبی فرمانروایی مطلق داشتند.
- ۴- مهم ترین مقام بعد از شاه وزیر بزرگ که مسؤل کارهای اداری مملکت بود.
- ۵- یکی از ابتکارات بزرگ داریوش هخامنشی تشکیل سپاه جاوید بود.
- ۶- یکی دیگر از ابتکارات ایرانیان اختراع ارابه ی داس دار بود.
- ۷- ایرانیان باستان نیروی دریایی داشتند و کشتی های آن ها از خلیج فارس تا دریای مدیترانه در رفت و آمد بودند.
- ۸- داریوش برای اداره ی بهتر کشور را به ۲۳ قسمت تقسیم کرد که به هر قسمت یک ایالت می گفتند.

در جدول زیر وظیفه ی هر مقام حکومتی را بنویسید.

	منشیان و دبیران
	وزیر بزرگ
	شاه

آیا می دانید جنگ پارتیزانی چیست؟

پارتیزان واژه‌ای فرانسوی و برگرفته از قوم پارت در دوره حکومت اشکانیان در ایران است که به روش نامنظم با دشمنانشان مبارزه می‌کردند. یکی از معروف‌ترین فرماندهان پارتی سورنا بود که با این روش جنگی توانست سپاه بزرگ روم به رهبری کراسوس را شکست دهد. به این ترتیب که چابک‌سواران ورزیده در قالب گروه‌های کوچک در زمان و مکانی که موجب غافلگیری دشمن شود به گونه‌ای برق‌آسا بر دشمن تاخته و سپس می‌گریختند. مزیت این نحوه عملکرد در آن بود که دشمن غافلگیر می‌شد و ابتکار عمل را از دست می‌داد در نتیجه تلفات افراد خودی به حداقل می‌رسید و در مواردی که پارتی‌ها را تعقیب می‌کردند امکان محاصره و در دام انداختن دشمن فراهم می‌شد. دیگر اینکه به دلیل مشخص نبودن زمان و مکان این یورش‌ها، سپاهیان دشمن دائما در تشویش روانی به سر می‌بردند.

شناخته‌شده‌ترین جنگ‌های پارتیزانی در جنگ جهانی دوم بود که مردمان سرزمین‌های اشغالی به دست آلمانی‌ها رو به پارتیزان‌ها دارای نظم یک سرباز ارتشی نیستند و برای آرمان ویژه‌ای نبرد می‌کنند. در نبردهایشان نبردهای پارتیزانی آوردند کمتر نشانی از سامانه‌های به روز ارتش‌ها می‌توان دید. بیشتر آماج ایشان آزار دشمن و زخم زدن به آنان است. بیشتر رویه پارتیزانهای پدافندی است تا تازشی. در معنی انگلیسی این واژه، به شمشیر بلند و بُرآن و پیرو متعصب نیز اشاره شده‌است.

سپاه جاویدان

سپاه جاویدان به فرمان داریوش بزرگ تشکیل شد. شمار آنها به ده هزار نفر می‌رسید. این سپاه به ده هنگ هزار نفری بخش می‌شد و از آن روی به آن سپاه جاویدان می‌گفتند که هیچ‌گاه از شمار آنها کم نمی‌شد، اگر یک تن بازنشسته یا کشته می‌شد، به شتاب، فرد جدیدی جای او را پر می‌کرد. این سپاه ده هزار نفری در آن هنگامه از نظر شجاعت و دلیری نمونه بودند و از نظر جوانمردی یگانه. اگر پیروزمند نبردی بودند به گواهی تاریخ حتا دست به میوه‌ی درختان هم نمی‌زدند، درست برخلاف سربازان ینی چری در زمان فرمان‌روایی عثمان‌ها که برای این به جنگ می‌رفتند که پس از جنگیدن کودکان و زنان را آزار دهند و اموال آنها را غارت کنند. برخی از رویدادنگاران نوشته‌اند نیروی سپاه جاوید داریوش در ۵۰ سالگی با تمام مزایا بازنشست می‌شدند و نگران آینده‌شان نبودند پس شوندی نداشت تا دارایی مردمان را به یغما ببرند یا زور بگویند و ویران کنند. شاید در درازنای تاریخ، سپاه جاوید بعدها و بعدها به انحراف کشیده شد، ولی سپاه جاوید داریوش بزرگ، به گواهی تاریخ، پشتیبان مردم و سپاهی نمونه بود.

پایبخت حکومت های زیر را در کادر زیر کامل کنید.

	مادها
	اشکانیان
	هخامنشیان
	ساسانیان

هر یک از جملات زیر را کامل کنید.

- ۱- تهیه ی گزارش از قسمت های مختلف کشور توسط.....
- ۲- مسؤل رسیدگی به کارهای کاخ شاهی را دارند.....
- ۳- نوشتن نامه ها و کارهای اداری و مالی کشور توسط.....
- ۴- مهم ترین مقام بعد از شاه و مسؤل کارهای اداری مملکت.....

با توجه به کلمات زیر پاسخ دهید:

سلوکیان - مادها - ساسانیان - اشکانیان - هخامنشیان

- ۱- در تاریخ جهان به جنگاوران مشهور بودند
- ۲- نخستین حکومت قدرتمند در ایران را پایه گذاری کردند
- ۳- نخستین امپراطوری جهانی را ایجاد کردند
- ۴- ایرانیان آنها را بیگانه می شمردند و با آنان مبارزه می کردند

۱- در ایران باستان خانواده هسته ی اولیه جامعه را تشکیل می داد .

۲- خاتواها بیشتر ماد مورد نیاز چون خوراک، پوشاک و ابزار خود را در خانه تولید می کردند.

۳- اغلب مردم در روستاها زندگی می کردند و کشاورزان بیش ترین جمعیت آن زمان را تشکیل می دادند.

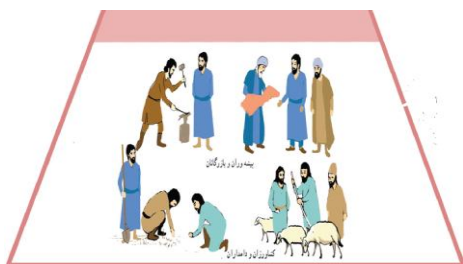
۴- در کتاب اوستا مردم به چهار دسته پیشوایان دینی، نظامیان و کشاورزان و دامداران تقسیم شده اند.

۵- خسرو پرویز تاجی داشت که از مقدار زیادی طلای خالص ساخته شده بود.

خانواده امروزی را با خانواده ایران باستان مقایسه کنید :

	شباهت
	تفاوت

این تصاویر بیانگر کدام طبقه از طبقات ساسانیان است ؟ یک مورد از امتیازات این طبقات را بنویسید .

حق برخورداری از سواد و تحصیل در این زمان را با دوران باستان مقایسه کنید :

	امروز
	گذشته

ازدواج در میان اقوام آریایی

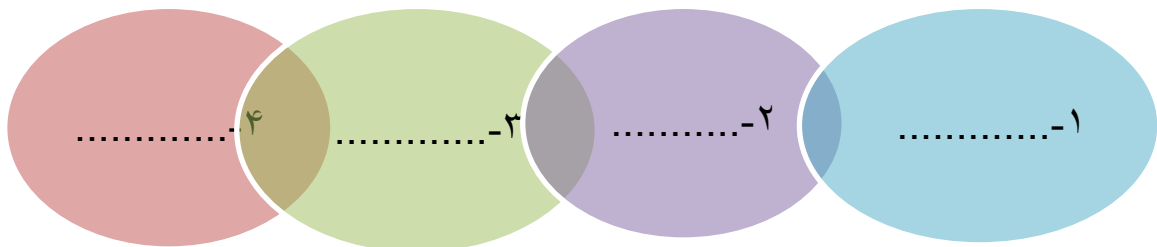

در اقوام آریایی قدیم ازدواج تشریفات خاص و کیفیت شیرین داشت و از امور مقدس شمرده میشد. عروس قبلاً یکدیگر را انتخاب کرده و بعد طبق آداب مخصوص زناشویی می کردند. داماد جامه نو بر تن و داماد می کرد و با دوستان و خویشان خود به خانه عروس می رفت و دست عروس را که با زیبا ترین وضعی بالای تخته سنگی می ایستادند داماد رو به عروس کرده با آواز بلند می آراسته شده بود گرفته هر دو در گفت من مرد هستم و تو زن ، من آسمانم و تو زمین ، من و تو با هم می نشینیم و از ما فرزندان بوجود خواهد آمد آنگاه او را در عرابه ای که گاو های سفید انرا می کشیدند و با گل های طبیعی زینت یافته بود آریها معمولاً یک زن می نشانیده و با نوای ساز و دهل و خواندن سرود های مخصوص به خانه می بردند و بال عظیمی شمرده می گرفتند . دختران بزرگتر زود به شوهر می رفتند . عدم وجود پسر در یک خانواده شد . آنان زن را برای مرد واجب می دانستند و می گفتند زن آنچنان برای مرد ضروری است که زه برای کمان

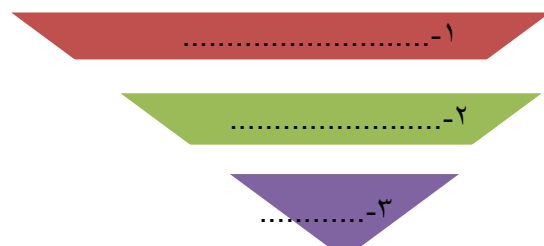
نکته ها:

- ۱- کشاورزی مهم ترین پیشه و وسیله ی معیشت در ایران باستان بود.
- ۲- گندم و جو مهم ترین محصولات زراعی ایرانیان بودند.
- ۳- به فرمان داریوش اول هخامنشی، جاده ی شاهی ساخته شد.
- ۴- در دوره ی ساسانیان به دلیل تجربه و مهارت در دریانوردی تجارت دریایی رونق داشت.
- ۵- در دوره ی هخامنشیان به فرمان داریوش کبیر سکه ی زرین به نام دریک یا زریک ضرب می شد.
- ۶- بیش ترین حجم مالیات را کشاورزان پرداخت می کردند.
- ۷- مالیات سرانه از عامه ی مردم گرفته می شد و بزرگان و اشراف از پرداخت آن معاف بودند.

کارگاه های مهم ایران در کدام شهر ها قرار داشتند؟

کالاهای صادراتی ایران را نام ببرید .

در زمان هخامنشیان به داوری و احقاق حق اهمیت داده میشد، چنانچه به نقل از هرودت مورخ نامی آورده شده است:

«بیش از هر چیز دادگستری مورد توجه ایرانیان بوده است . چنانچه مردی بسیار بزرگ و باهوش که دیوکیس نام داشت میان قوم ماد قد برافراشت . مادها او را در دهکده خود به عنوان قاضی برگزیدند. ساکنان دهکده های دیگر نیز به سوی او شتافتند و دعاوی خود را به داوری او واگذار نمودند . روزی رسید که مردم به هیچکس جز او برای مراعات خود رو نمیآوردند. سرانجام در یک انجمن همگانی به پادشاهی انتخاب شد.» و او کسی نبود جز کورش بنیادگذار سلسله هخامنشی در عهد هخامنشی قضاوت و داوری زیر نظر شاه انجام می گرفت . مغان و پیشوایان مذهبی مجری قانون و مسئول صدور احکام بودند . مغانها نزد ایرانیان از فرزندان بشمار می رفتند بطوریکه حتی کسی پیش از آموختن تعالیم مغان به پادشاهی نمی رسید. تمام قدرت و اختیارات منجمله امر قضاوت زیر نفوذ شاه بود شاه امر قضاوت و انتخاب را به یکی از دانشمندان سالخورده واگذار می کرد. محاکم به دو دسته عالی و محلی تقسیم می شدند محاکم عالی از ۷ نفر قاضی تشکیل می شد. قوانین توسط کاهنان وضع می گردید محاکمات از روند خاصی پیروی می کرد که یکی از روندها پیشنهاد سازش از طریق داوری بوده با افزایش حجم امور قضایی گروه خاصی بنام سخنگویان قانون (وکیل امروزی) پیدا شدند که مردم را در کارهای قضایی راهنمایی و ارشاد می کردند روندهای دیگر محاکمات یکی سوگند دادن و اجرای احکام الهی بود . در محاکمات ، سوگند دادن ، و واگذاشتن متهم به حکم الهی نیز مرسوم بود ، و آن چنان بود که متهم را به کار سختی چون انداختن خویش در رودخانه یا نظیر آن وا می داشتند تا در صورتی که بی گناه باشد از خطر برهد و گرنه جان خود را از دست بدهد....رشوه دادن و گرفتن را از جنایتهای بزرگ می شمردند و مجازات دهنده و گیرنده رشوه ، هردو ، اعدام می شدند . کمبوجیه فرمان داد تا پوست قاضی فاسدی را زنده زنده کنند و برجای نشستن قاضی در محکمه گسترده. آنگاه فرزند همان قاضی را بر مسند قضا نشانید تا پیوسته داستان پدر را به خاطر داشته باشد و از راه راست منحرف نشود.

نکته ها:

۱- اقوام آریایی عناصر خلقت مانند: آب، آتش، خاک و باد را مقدس می شمردند و برای آنها خدایانی قائل بودند.

۲- زرتشت قبل از مادها می زیست او مردم را به پرستش اهورامزدا خدای بزرگ و یکتا دعوت می کرد.

۳- در آیین زرتشت اهورا مزدا منشاء خیر و خوبی و اهریمن منشاء شر و بدی همواره در حال مبارزه بودند.

۴- برخی آداب غذا خوردن: الف) سخن گفتن هنگام غذا خوردن را گناه می دانستند.

ب) شستن دست ها قبل و بعد از غذا خوردن ج) خواندن دعای نان در ابتدا و پایان غذا

۵- ایرانیان شاد زیستن را یک موهبت الهی می دانستند. واژه ی جشن از پشن و ویسته اوستایی

گرفته شده که به معنای پرستیدن و نیایش است.

بر اساس نوشته هرودوت ایرانیان به فرزندان خود چه چیزهایی را می آموختند؟ ✍

۱- ۲- ۳-

جدول زیر را کامل کنید: 😊

۱- در آیین زرتشتی منشاء شر و بدی هاست.

۲- پیامبر ایران باستان نام داشت.

۳- یکی از بزرگترین جشن های ایران باستان بود.

۴- ایرانیان نخستین کسانی بودند که آن را طراحی نموده و پوشیدند.

۵- غذای اصلی مردم در ایران باستان بود

برگزاری جشن نوروز در تخت جمشید

جشن نوروز که به هرمزد روز از ماه فروردین آغاز و تا چند روز دوام داشته، سرآمد جشنهای سال بوده، که از روزگار کهن، بهنگام برابری شب و روز و نو شدن جهان طبیعت همراه با دمیدن سبزه و گل و شکوفه، و وزیدن نسیم جان بخش بهاری، با مراسم خاص پرشکوهی برگزار می‌گردیده است.

این سنت بزرگ ملی از قرون و اعصار گذشته و نسل به نسل نگاهداری شده تا به زمان ما رسیده است و هیچ یک از دگرگونیها و پیروزیها یا ناکامیها که بیست و اندی قرن بارها در حیات تاریخی ما پدیدار گشته، نتوانسته است خللی در ارکان آن بوجود آورد. همه ساله هنگامی که طبیعت جامه سبز بهاری در بر می‌نماید و کودکان شاخ به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر می‌گذارند، مردم ایران زمین نیز این نوشدگان زندگی طبیعت را به شادمانی پیشواز کرده، بساط شادی می‌افکنند و به سرور و نشاط می‌پردازند. برگزاری جشن نوروز از روزگاران بسی دور و دراز تا به امروز، نمودار ذوق سرشار و قریحه شاداب و شادان و روح نشاط طلبی مردم کهنسال سرزمین می‌باشد، که مانند آن را در بین دیگر کشورها کمتر می‌توان یافت. این خود نمایشگر این است که قوم بلند پایه فرهنگ پژوه و هنرور ایرانی، همانگونه که در جهانگیری و جهانداری و بوجود آوردن آثار و بدایع شگرف هنری و فرهنگی پیشتاز و پر ذوق بوده‌اند، در برقراری مراسم روز آغاز سال هم مراسم پرشکوه و با جلالی داشته‌اند.

قوام آریایی ساکن جنوب غربی ایران و اسلاف پارسیان عهد هخامنشی سال را از اول پاییز حساب می‌کردند. واژه سَرَدَا به معنی سال در اوستا و تُرد به معنی سال را در کتیبه‌های داریوش که برابر واژه سرد به معنی پاییز در زبان سانسکریت است، نمودار شروع سال در اول پاییز دانسته‌اند (فصل سرما) نوسرد اسم ماه اول سال سغدیها و نوسرد ماه اول سلالی ارمنی‌ها و نوسردوسی ارانی‌ها و نوسردیل نسطوریها که همه نام ماههای یکم سال بوده با واژه سَرَدَا اوستایی و تُرد فرس هخامنشی شبیه است و این یاد بود زمانی است که هنوز آریاها به نقاط مختلف آسیا و اروپا کوچ نکرده و با هم یکجا بوده‌اند. بعداً دردوره اقامتشان در نواحی سردسیری اول تابستان بزرگ را که همین ماه فروردین باشد آغاز سال قرار دادند از زمان داریوش به بعد برای تطبیق و هم‌آهنگی سال ایران با سال مصری و هندی و بابلی و دیگر کشورهای جزء شاهنشاهی که بعضی اول بهار آغاز سالشان بوده، ابتدای سال شاهنشاهی ایران هم به اول تابستان بزرگ یعنی ماه فروردین افتاد.

آیا می دانید اهورامزدا یعنی چه؟

واژه اهورامزدا اوستایی و یکی از نامهای خداوند است. این واژه از دو بخش تشکیل شده است.

اهورا به معنی هستی بخش و دارنده هستی است **مزدا** خود از دو واژه **مز** به معنی بزرگ و **دا** به معنی دانا و دانش است پس واژه مزدا نیز به معنی دانش بزرگ است و وظیفه هر انسانی است که این دانش بزرگ را در یابد و به آن برسد. در نتیجه واژه اهورامزدا به معنی دانای بزرگ هستی بخش است

این کلمه در متن‌های پهلوی به **اَهرَمَزَد** و **هَرَمَزَد** و در فارسی **اورمزد**، **هَرَمَزَد** و **هَرْمُز** مبدل شده است. تا قبل از زمان هخامنشیان نمی‌توان در مورد یزدان‌شناسی و باورهای دینی ایرانیان جز در اساطیر باستانی ایران و هند باستان آگاهی یافت. هم‌زادهای اساطیری [کهن] بی‌شماری که از دوران مشترک هندوایرانی در ادب و ادبی و میراث فرهنگی هند و داستان‌های پیشدادی، کیانی و میراث فرهنگی ایران باستان برجا مانده‌اند، از جایگاه ویژه‌ای برخوردارند. این هر دو قوم در دوره‌ی هندوایرانی به **آسوره** (آهورَه) و **دیَو** (دیو)های بی‌شماری معتقد بوده‌اند

اهورامزدا ی زرتشت را در سرودهایش «گات‌ها» که در واقع اصل اوستا است، بهتر می‌توان شناخت. اهورامزدا ی زرتشت، داناترین سرور و بالاترین و برترین گوهری است که شایسته‌ی نیایش است. این گزینش در شرایط و زمانی انجام گرفته که پیرامون زرتشت را ایزدان هندوایرانی بی‌شماری فرا گرفته و در باور مردمان بوده‌اند. پس زرتشت با هوشیاری و تدبیر، اهورامزدا را بزرگ‌ترین خوانده است و این به مفهوم آن است که او بزرگ‌ترین خدایی است که وجود دارد و در تصور می‌گنجد. با این تدبیر، بی‌آن‌که ایزدان موجود را انکار کند، در مراحل بعدی آن‌ها را به شکل فرشتگان اهورامزدا انگاشته که به صورت صفات اهورامزدا عمل می‌کنند. با این سلیقه و تدبیر، ایزدان باستانی به فرشتگانی مستقل که از اهورامزدا بیرون جوشیده‌اند، بدل شده و هر یک به صورت‌منظری از اهورا عمل می‌کنند. به عبارت دیگر، **أمشاسپندان**، اعضای یک پیکراند که در آفرینش، زیک «گوهرند»

در سراسر گات‌ها، اهورامزدا برای زرتشت، تنها خدای توانا و آفریننده‌ی دانا است. در بالاترین نقطه‌ی آسمان قرار دارد. زاده ورای او و بدون او، هیچ چیز وجود ندارد. او برترین هستی است و هستی همه از اوست. او برترین، نشده و کسی به او نمی‌ماند است. نه برتر از خود دارد و نه هم‌پایه. نه کسی منکر برتری او و نه مدعی جایگاه اوست

در سنگ‌نبشته‌های هخامنشیان نیز اهورامزدا همان خدای یکتایی است که راستی را دوست دارد و از دروغ بی‌زار است. از تاکیدهای فراوان در گات‌ها و سنگ‌نبشته‌ها به پرهیز از دروغ، می‌توان نتیجه گرفت که تضاد راستی و دروغ، در هر دو به یک اندازه متبلور است و بینش نبرد با دروغ و تکیه بر راستی، آبشخوری واحد دارد

دانش آموز عزیز آیا می دانی

ریتون چیست؟

یکی از چشم نوازترین و زیباترین دست ساخته های گران سنگ بشر که از دیرباز تا کنون مورد توجه می باشد. از زمانی که بشر به قابلیت گل رس پی برد، در اندیشه «ریتون» جهانیان قرار گرفته است، ساخت ظروف زیبا بر آمد. ریتون ظرفی است که بخش جلویی آن به شکل حیوان و یا انسان در آمده و عموماً از اشکال حیوانات با شاخ منحنی که به عقب برگشته، ساخته شده است. براساس کاوش های باستان شناسی ریتون هایی که در آسیای صغیر یافت شده، نسبت به ریتون های مکشوفه در ایران باستان از قدمت بیشتری برخوردار است؛ لیکن ریتون های مکشوفه در ایران از ظرافت و دقت و تکنیک برتری نسبت به ریتون های سرزمین همجوار برخوردار است

تا قبل از کشف فلز، بشر از گل در ساخت ریتون بهره می گرفت. سفال های مکشوفه ریتونی فرم در «تپه تپه سیلک» و نیز دیگر مناطق ایران برتری ریتون ایرانی را بر همگان محرز ساخته است «مارلیک» و در دوره هخامنشی ساخت ریتون رشد چشمگیری یافت، و در دوره های اشکانی و ساسانی نیز سیر تعالی پیمود. بطوریکه ریتون ها در این دو دوره از اهمیت ویژه ای برخوردار بودند بیشتر مورخان و باستانشناسان ریتون را یک کالای تجملی پنداشته اند. در حالیکه با نگاهی ویژه به آن در می یابیم که ریتون در مراسم مذهبی و عبادی و آیینی آن اعصار نیز استفاده می شده است با توجه به سوراخ های تعبیه شده در بخش ریزش مایعات، این ظرف در مراسم های مذهبی می توانسته مورد استفاده واقع شود. عمده دلایلی که در اثبات این فرضیه باید بدان توجه کرد

۱. تعداد محدود ریتون ها در جهان می باشد

۲. نوع سبک و اسلوب ساخت آن، که هنرمند به دلیل اعتقادات مذهبی رنج ساخت آن را بر خود هموار نموده است. اگر قرار بود ریتون ظرفی صرفاً تجملی و اشرافی و درباری تلقی گردد، بی گمان حفاری های البته این گفتار بدان معنی نیست که حکومت هایی چون علمی نتیجه دیگری به ما عرضه می داشت هخامنشیان که عمده هنرشان در دربار رشد نمود، از آن استفاده نکرده باشند بلکه بحث این است که ریتون در مراسم آیینی و برای عبادتگران در مراسم ها استفاده می شده است

نکته ها:

۱- زبان ایرانیان (الف) در دوره ی هخامنشیان، پارسی باستان

(ب) در عصر اشکانیان و ساسانیان پارسی میانه یا پهلوی

(ج) در دوره ی اسلامی فارسی دری

۲- کتیبه های بیستون و تخت جمشید به زبان پارسی باستان و خط میخی نوشته شده است.

۳- در دوره ی اشکانیان و ساسانیان، خط پهلوی رایج بود این خط از خط آرامی اقتباس شده بود.

۴- ایرانیان در علم نجوم پیشرفت زیادی داشتند، آنها برای سنجش و تعیین زمان جهت فعالیت های

کشاورزی به تقویم نیاز داشتند لذا تقویم خورشیدی را بوجود آوردند که یکی از کم نظیر ترین تقویم های دنیاست.

۵- ایرانیان در پزشکی پیشرفت هایی کرده بودند و خواص درمانی گیاهان را می شناختند.

۶- تخت جمشید از نظر معماری، وسعت و عظمت، شهرت جهانی دارد.

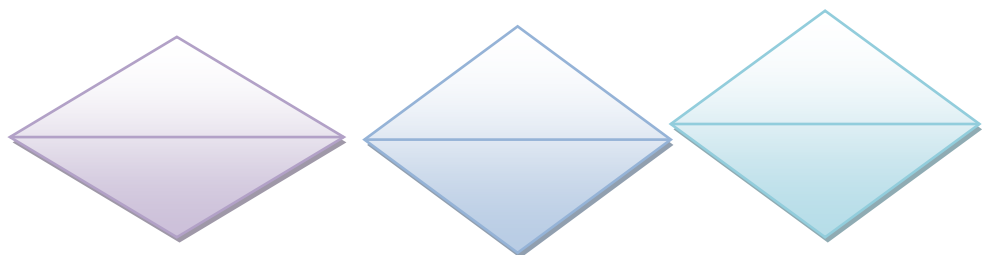
جملات زیر را کامل کنید.

۱- زبان ایرانیان در دوره ی هخامنشیان.....

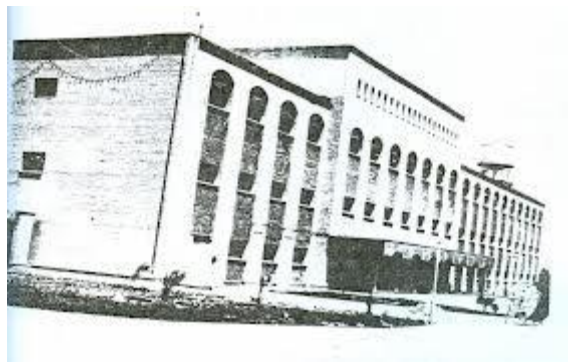
۲- زبان ایرانیان در دوره های اشکانیان و ساسانیان.....

۳- زبان رسمی امروز ما ایرانیان.....

در جندی شاپور کدام علوم تدریس می شد؟

جندی شاپور اولین دانشگاه در ایران

دانشگاه جندی شاپور از مهمترین مراکز آموزشی و تحقیقی دنیای آن زمان بود که تعداد زیادی دانشمند و پزشک در آن مشغول به تدریس، تحصیل و طبابت بودند. در این مرکز علاوه بر کتب تالیف شده دانشمندان ایرانی بسیاری از کتابهای یونانی و هندی را به پهلوی ترجمه کرده و آن ها را تعلیم می‌دادند. با مطالعه و بررسی این دانشگاه می‌توان به قدمت تعلیم و تعلم رسمی در ایران پی برد.

در زمان انوشیروان عده ای از فلاسفه یونان، که بعد از تعطیلی آکادمی آتن به دلیل تعصب امپراطوری روم به ایران پناهنده شدند، مورد حمایت این پادشاه قرار گرفتند. آنان در دانشگاه جندی شاپور به تدریس مشغول شدند. انوشیروان حتی عده ای را به هندوستان فرستاد تا به فراگیری علوم بپردازد. طب یونان در مدرسه جندی شاپور رواج یافت. فلسفه ارسطو و افلاطون در زمان انوشیروان به فارسی ترجمه شد. برزویه طبیب نیز در زمان انوشیروان به هند رفت و با تنی چند از دانشمندان و کتب هند به ایران بازگشت. مدرسه جندی شاپور در علم کیمیا (شیمی)، زیست شناسی و علوم پزشکی نقش مهمی داشته است. در این مدرسه آموزش و گفت و گو به زبان سریانی بود از آنجا که زبان سریانی نزدیکی زیادی به زبان عربی دارد این امر خود باعث انتقال سریع و ساده تر علوم عهد باستان به دوره اسلامی شد. انوشیروان گذشته از تاسیس دانشکده طب جندی شاپور به تاسیس مدرسه دیگری که در آن ریاضیات، فلسفه و نجوم تدریس می‌شد در جندی شاپور اقدام کرد. تدریس در این زمینه کاملاً به زبان یونانی بود ولی شکی نیست که عامل زبان فارسی نیز به طور غیرمثنی مخصوصاً در رشته داروسازی وجود داشته است پیوستگی بزرگ میان طب اسلامی و یونانی را باید در پزشکی اواخر دوره ساسانی، به ویژه در مدرسه جندی شاپور جست و جو کرد.

مدرسه مذکور، که گفتنی است، به هنگام ظهور اسلام جندی شاپور مهمترین دوران خود را می‌گذرانید. مهمترین مرکز پزشکی عصر به شمار می‌رفت، محیطی برای مرکز تجمع دانشمندان با ملیتهای گوناگون بود. در این مدرسه دانشمندان سنتهای پزشکی یونانی، هندی و ایرانی را با هم در آمیخته و زمینه را برای پزشکی اسلامی آماده می‌کردند. در آمیختن مکاتبه مختلف پزشکی از ترکیبی خبر می‌داد که می‌بایست در پزشکی اسلامی آینده انجام پذیرد.

پزشکی در ایران باستان

یکی از دانش‌هایایی که ایرانیان در آن نقش مهمی ایفا کرده‌اند دانش پزشکی است. دانش پزشکی در ایران پیش از دوره اوستایی وجود داشته. اوستا که مجموعه کاملی از تاریخ و فرهنگ ایرانیان باستان می‌باشد اشاره‌های بسیاری به دانش پزشکی و پزشکان ایران دارد.

دانش پزشکی در اوستا پنج بخش دارد

اشو پزشک (بهداشت)

اشو هم‌پاکی تن و محیط را شامل می‌شود و هم شامل پاکی روح می‌باشد. اشو پزشک پزشکی است که به بهداشت و پاک نگه داشتن محیط زندگی و شهر و پاکی تن سفارش می‌کند و به امور بهداشتی رسیدگی اشو پزشک بوده است. می‌نماید. پاک نگاه داشتن چهار عنصر مقدس از پلیدی و نیالودن آنها پاکی خانه و کوی و محله

دادپزشک (پزشک قانونی)

این پزشکان بیشتر با علوم پزشکی کار می‌کردند. کالبد شکافی پس از مرگ جهت تشخیص بیماری و پس از اطمینان از پیدا کردن راه درمان برای آیندگان از جمله وظایف آنان بود. داد پزشکان درگذشتگان را معاینه می‌کردند مرگ برای آنان جواز کفن و دفن صادر می‌کردند

گیاه پزشک (عطار)

گیاه پزشکی پس از گذشت هزاران سال در ایران و دیگر نقاط جهان همچنان مرسوم است. گیاه پزشکی در روزگار کهن به بیدمشک و ... در درمان دیگر نقاط راه یافت. در ایران باستان گیاهانی مانند کندر، اسپند، همچنین عصاره گیاهانی مانند نعنا بیماری‌ها مورد بهره‌ر قرار می‌گرفت

۱- مهم ترین حق انسانها کدامند؟

- الف) حق برخورداری از سواد و تحصیل
 ب) حق داشتن غذا و لباس
 ج) حق حیات یا زندگی
 د) حق داشتن امنیت

۲- این که «هیچ کس حق ندارد کسی را مسخره کند» از حقوق مشترک کدام یک از موارد زیر است؟

- الف) خانواده و مدرسه
 ب) خانواده و کشور
 ج) مدرسه و محیط زندگی
 د) محیط زندگی و خانواده

۳- اولین حقی که فرد در خانواده باید از آن برخوردار باشد کدام است؟

- الف) داشتن محیطی سالم و پاکیزه
 ب) تحصیل و شکوفایی استعداد
 ج) استفاده از خدمات بهداشتی
 د) انتخاب نام خوب

۴- به وظایفی که هر یک از ما برعهده داریم و انتظار می رود آنها را انجام دهیم چه می گویند؟

- الف) حقوق طبیعی
 ب) حقوق متقابل
 ج) مسئولیت
 د) حق

۵- شکر گذار بودن یعنی:

- الف) قدر نعمت ها را دانستن
 ب) استفاده ی صحیح از نعمت های خداوند
 ج) به هدر ندادن نعمت ها
 د) همه ی موارد

۶- مهم ترین علل بوجود آمدن مقررات در جامعه کدامند؟

- الف) حفظ حقوق افراد
 ب) ایجاد عدالت
 ج) برقراری نظم
 د) برقراری نظم و حفظ حقوق افراد

۷- به مقرراتی که توسط نهاد مجلس به تصویب می رسند چه می گویند؟

- الف) احکام
 ب) آداب
 ج) رسم
 د) قانون

۸- شورا نگهبان دارای چند عضو می باشد؟

- الف) ۱۲
 ب) ۱۵
 ج) ۶
 د) ۱۰

۹- ایستادن در صف نانوائی یک..... است.

- الف) عادت
 ب) رسم
 ج) توافق گروهی
 د) همه موارد

۱۰- پس از پیروزی انقلاب کدام نهاد برای نوشتن قانون اساسی تشکیل شد؟

- الف) مجلس خبرگان
 ب) مجلس شورای اسلامی
 ج) شورای نگهبان
 د) رهبری

۱۱- حقوقدانان شورای نگهبان از طرف معرفی می شوند.

- الف) قوه ی قضائیه
 ب) مجلس خبرگان
 ج) رهبر
 د) مجلس شورای اسلامی

۱۲- دو بخش مهم قوه ی مقننه کدامند؟

الف) مجلس شورای اسلامی (ب) مجلس خبرگان (ج) شورای نگهبان (د) مجلس شورای اسلامی، شورای نگهبان

۱۳- فقهای شورای نگهبان به دستور چه کسی انتخاب می شوند؟

الف) رهبر (ب) مردم (ج) رئیس جمهور (د) مجلس شورای اسلامی

۱۴- قانون اساسی جمهوری اسلامیدارای چند اصل می باشد؟

الف) ۱۷۴ (ب) ۱۷۶ (ج) ۱۷۵ (د) ۱۷۷

۱۵- این جمله از کیست؟ «هرکس اندوهی را از مؤمنی برطرف کند خداوند در روز قیامت اندوهش را برطرف می کند»

الف) امام حسین (ع) (ب) امام رضا (ع) (ج) امام علی (ع) (د) پیامبر (ص)

۱۶- کدام مؤسسه در زمان وقوع حوادث طبیعی یا جنگها به کمک مردم می شتابد؟

الف) کمیته ی امداد (ب) بهزیستی (ج) نأمین اجتماعی (د) جمعیت هلال اهر

۱۷- طبق قانون فرد باید این بیمه را انجام دهد.

الف) احتمالی (ب) اجباری (ج) اختیاری (د) داوطلبانه

۱۸- مؤسسه ای که شما را بیمه کرده است چه نامیده می شود؟

الف) بیمه گر (ب) بیمه شونده (ج) بیمه دار (د) بیمه گذار

۱۹- نقش کدام عوامل زیر در تولید بسیار مهم است؟

الف) امکانات (ب) سرمایه (ج) نیروی انسانی (د) منابع طبیعی

۲۰- نیروی انسانی برای تولیدهر محصولی باید آن را داشته باشد.

الف) مهارت ودانش (ب) مهارت وتجربه (ج) تجربه ودانش (د) تجربه و وسایل مورد نیاز

۲۱- استفاده از کالا وخدمات به منظور رفع نیازها را چه می گویند؟

الف) توزیع (ب) تولید (ج) مصرف (د) استاندارد

۲۲- کدام یک از موارد زیر از حقوق مصرف کننده محسوب نمی شود؟

الف) استاندارد (ب) قوانین ومقررات (ج) برچسب مشخصات کالا (د) استفاده از کارت خرید اعتباری

نمونه سوالات تستی بخش جغرافیا

- ۱- برای تهیه نقشه ی جغرافیایی از کدام یک از عکس های زیر استفاده می شود؟
الف) هوایی ب) ماهواره ای ج) معمولی د) دیجیتالی
- ۲- نمونه کوچکی از کره ی زمین است که می توان شکل واقعی بخش های مختلف سیاره ی زمین را روی آن مشاهده کرد.
الف) عکس ب) نقشه ج) فرهنگ نامه د) کره ی جغرافیایی
- ۳- فعالیت های اقتصادی مربوط به کدام یک از ویژگی های زیر است؟
الف) سیاسی ب) اجتماعی ج) طبیعی د) انسانی
- ۴- استان از چه طریقی اداره می شود؟
الف) فرماندار ب) شهردار ج) استانداری د) شورای شهر
- ۵- در شمال شرقی ایران کدام کوهها واقع شده است؟
الف) دنا ب) البرز ج) خراسان د) آذربایجان
- ۶- کدام یک از موارد زیر در فاصله ی بین شیب تند کوه ودشت قرار دارند؟
الف) کوه ها ب) دشت ها ج) جلگه ها د) کوهپایه ها
- ۷- کدام قله در مرکز و جنوب شرقی ایران قرار ندارد؟
الف) هزار ب) تفتان ج) شیر کوه د) بینالود
- ۸- کدام یک از مشاغل زیر خدماتی است.
الف) نساجی ب) مبیل سازی ج) آرایشگری د) پرورش زنبور عسل
- ۹- سبلان جزو قله های کدام کوههای ایران محسوب می شود؟
الف) رشته کوه زاگرس ب) رشته کوه البرز ج) کوههای شمال خراسان د) کوههای آذربایجان
- ۱۰- بلندترین قله ی ایران چه نام دارد؟
الف) دماوند ب) سبلان ج) بینالود د) علم کوه
- ۱۱- ایران در کدام قسمت آسیا واقع شده است؟
الف) شمال غربی ب) جنوب غربی ج) شمال شرقی د) جنوب شرقی

- ۱۲- مرطوب ترین ناحیه آب وهوایی ایران کدام است؟
 الف) ناحیه ی خشک داخلی (ب) ناحیه کوهستانی (ج) ناحیه خزری (د) ناحیه گرم وشرجی سواحل جنوبی
- ۱۳- کدام یک از موارد زیر از مهم ترین عناصر آب وهوا به شمار می آید؟
 الف) ارتفاع ودما (ب) ارتفاع وبارش (ج) دما وبارش (د) دوری از دریا وارتفاع
- ۱۴) کدام یک از کشورهای زیر با رشد منفی جمعیت روبرو هستند؟
 الف) ایران وپاکستان (ب) فرانسه وانگلستان (ج) سوریه وعراق (د) دانمارک وسوئیس
- ۱۵- جمعیت سنین بین (۶۵-۲۵) سال جزو کدام گروه سنی هستند؟
 الف) سالمندان (ب) جوانان (ج) بزرگسالان (د) کودکان ونوجوانان
- ۱۶- پرجمعیت ترین وپتراکم ترین ناحیه کشور ما کجاست؟
 الف) ناحیه خوزستان (ب) کوههای البرز (ج) منطقه ی شهری تهران (د) جلگه های کناره ی دریای خزر
- ۱۷- کدام یک از موارد زیر جزء آب های زیر زمینی نمی باشد؟
 الف) چشمه (ب) قنات (ج) چاه (د) رودها
- ۱۸- گردشگری نقش مهمی در افزایش مردم یک منطقه دارد.
 الف) درآمد (ب) خدمات (ج) توزیع (د) تولید
- ۱۹- کدام یک از وسایل زیر برای گردشگری بسیار مهم است؟
 الف) قطب نما (ب) نقشه (ج) کره ی جغرافیا (د) دوربین های فیلمبرداری
- ۲۰- از مراکز مهم گردشگری به خصوص در زمستان ها کدام موارد زیر است؟
 الف) جالگه ی مغان (ب) جلگه ی گرگان (ج) سواحل دریای خزر (د) سواحل خلیج فارس ودریای عمان

سوالات تستی بخش تاریخ

به کسانی که درباره ی زندگی انسانها ورویدادها یی که در گذشته اتفاق افتاده مطالعه و تحقیق می کنند
 الف- محقق ب- مورخ ج- پژوهشگر د- باستان شناس -
 کدام یک از تمدن های زیر در خوزستان می زیستند؟

الف : جیرفت ب : سیلک ج: شهر سوخته د : ایلام

آخرین حکومت پیش از ورود اسلام به ایران کدام است ؟

الف : اشکانیان ب : هخامنشیان ج : ساسانیان د : سلوکیان

در زمان هخامنشیان بین ایران و کدام کشور جنگ های متعددی روی داد؟

الف: روم ب: اعراب ج: یونان د: آشوری ها

یایتخت ساسانیان کدام شهر بود؟

الف: صد دروازه ب: تخت جمشید ج: شوش د: تیسفون

اشکانیان در تاریخ به آن مشهورند؟

الف: جگوری ب: معماری ج: کشورداری د: کشاورزی

کدام یک از موارد زیر از طبقه بزرگان نبودند؟

الف: فرماندهان نظامی ب: دبیران ج: بازرگانان د: موبدان

در کدام دوره تاریخی اختلاف طبقاتی به اوج خود رسید؟

الف: پارت ها ب: ساسانیان ج: سلوکیان د: مادها

مهم ترین پیشه و معیشت در ایران باستان چه بود؟

الف: تجارت ب: دامداری ج: کشاورزی د: صادرات ابریشم

منبع اصلی در آمد حکومت در دوره ی باستان چه بود؟

فروش محصولات کشاورزی ب: مالیات ج: صادرات قالی د: دامداری

دین رسمی کشور در دوره ی ساسانی چه بود؟

الف: زرتشتی ب: یهودی ج: مانوی د: مسیحی

کدام یک از بازی های زیر را ایرانیان ابداع کردند؟

الف: تیر اندازی ب: پرتاب سنگ ج: چوگان د: فلاخن

کدام یک از بناهای زیر از نظر معماری شهرت جهانی دارد؟

الف: طاق بستان ب: پاسارگاد ج: تخت سلیمان د: تخت جمشید

زبان ایرانیان در دوره ی اسلامی چه بود؟

الف: پارسی میانه ب: پهلوی ج: دری د: پارسی باستان

سنجش و تعیین زمان ایرانیان را با کدام علم آشنا کرد؟

الف: پزشکی ب: نجوم ج: معماری د: کیمیاگری

کدام پادشاه ساسانی اقدام به ساختن مدرسه و بیمارستان کرد؟

الف: خسرو پرویز ب: اردشیر ج: یزدگرد سوم د: شاپور

کدام یک میراث فرهنگی محسوب می شود؟

الف: کتاب ها ب: بناهای تاریخی ج: سکه ها د: همه ی موارد

چشم مصنوعی و نخستین انیمیشن دنیا مربوط به کدام تمدن است؟

الف: سیلک ب: ایلام ج: جیرفت د: شهر سوخته

معبد چغازنبیل مهم ترین اثر به جا مانده از تمدن..... است؟

الف: ایلام ب: جیرفت ج: سیلک د: شهر سوخته

رسیدگی به کارهای کاخ شاهی از وظایف کدام مقام حکومتی بود؟

الف: وزیر بزرگ ب: ریس دربار ج: منشیان د: ماموران مخفی

ارشمند ترین کالای تجاری که از چین به ایران می رسید چه بود؟

الف: ادویه ب: قالی ج: ظرف سفالی د: ابریشم

نمونه سؤالات مطالعات هفتم نوبت دوم

۱- در کشورهایی که رشد جمعیت منفی دارند کدام گروه سنی افزایش میابد؟

الف: کودکان ب: جوانان ج: سالمندان د: میان سالان

۲: در کشور ما کدام مؤسسه مسئولیت سرشماری را بر عهده دارد؟

الف: ثبت احوال ب: فرمانداری ج: مرکز امار ایران د: شهرداری

۳: کدام یک از رودهای کشور ما قابل کشتیرانی است؟

الف: کارون ب: سفید رود ج: کرخه د: ارس

۴: کدام رود مربوط به حوضه ی ابریز دریای خزر است؟

الف: هلیل رود ب: هیرمند ج: سفید رود د: زاینده رود

۵: آرامگاه کدام شخصیت بزرگ علمی مذهبی کشور در مجموعه ی حرم امام رضا قرار دارد؟

الف: ابو علی سینا ب: ملاصدرا ج: شیخ بهایی د: شیخ طوسی

۶: علم مطالعه ی زندگی انسان ها ی گذشته نام دارد؟

الف: زیست شناسی ب: تاریخ ج: جامعه شناسی د: جغرافیا

۷: تاریخ دوره ی اسلامی با سقوط کدام حکومت آغاز شد؟

الف: ساسانیان ب: هخامنشیان ج: اشکانیان د: سلوکیان

۸: معبد چغا زنبیل مربوط به کدام تمدن است؟

الف: تمدن جیرفت ب: تمدن سیلک ج: تمدن شهر سوخته د: تمدن ایلام

۹: اولین حکومت قدرتمند در ایران به دست چه کسانی پایه ریزی شد؟

الف: پارس ها ب: پارت ها ج: ماد ها د: یونانی ها

۱۰: کدام یک از ابتکارات داریوش است؟

الف: سپاه جاویدان ب: ارابه ی داس دار ج: برج متحرک د: کشتی های جنگی

۱۱: در ایران باستان منبع اصلی درآمد حکومت چه بود؟

الف: تجارت ب: دام داری ج: کشاورزی د: مالیات

۱۲: بزرگ ترین جشنی که در تخت جمشید بر گزار می شد چه نام داشت؟

الف: جشن سده ب: جشن نوروز ج: جشن مهرگان د: جشن تیرگان

نمونه سؤالات مطالعات اجتماعی نوبت دوم

۱- بعد از کوروش پادشاهان دیگری از هخامنشیان به سلطنت رسیدند که معروفترین آنها ، کمبوجیه بود
صحیح () غلط () ۵/۰

۲- پادشاهان ایران باستان مخارج سنگین دربار را با گرفتن مالیات از مردم تامین می کردند.
صحیح () غلط () ۵/۰نمره

۳- استفاده صحیح از نعمتها و قدر آنها را دانستن از مسئولیتهای افراد نسبت بهاست ۵/۰نمره
الف) خداوند ب) خود انسان ج) خانواده د) جامعه

۴- کدام یک از گزینه های زیر جزء سه گروه عمده مشاغل و فعالیت های اقتصادی نیست؟ ۵/۰نمره
الف) کشاورزی ب) تولید ج) صنعت د) خدمات

۵- کوههای آذربایجان در قسمتایران قرار دارد. ۵/۰نمره
الف) جنوب ب) جنوب غربی ج) شمال د) شمال غربی

۶- در دوره اسلامی چه زبانی در ایران رایج بود؟ ۵/۰نمره
الف) پارسی باستان ب) پارسی میانه ج) فارسی دری د) پارسی پهلوی

۷- در کشور ما موسسات مختلفی برای بیمه به وجود آمده است که همه ی آنها زیر نظر فعالیت می کنند. ۵/۰نمره

۸- یکی از بنادر مهم و مراکز گردشگری در سواحل دریای عمان ، بندر است. ۵/۰نمره
۹- خرابه های چغازنبیل اثر به جای مانده از تمدناست. ۵/۰نمره

۱۰- واژه های زیر را تعریف کنید. ۲نمره

الف) همدلی

ب) مصرف گرایی

ج) کره جغرافیایی

د) مورخ

۱۱- جدول زیر مربوط به گروههای سنی جمعیت است. آنرا کامل کنید ۱نمره

سال 1-25	سال 25-65	بیشتر از 65 سال
کودکان و نوجوانان

۱۳- دو بخش قوه مقننه را بنویسید. ۱نمره

۱۴- پوشش گیاهی در ناحیه گرم و خشک داخلی چگونه است؟ ۱/۵نمره

۱۵- نقشه ها در مسافرت چه کاربردی دارد؟ ۱نمره

۱۶- از موزه ها چه استفاده هایی می شود؟ سه مورد ۵/ ۱نمره

۱۷- سه مورد از ویژگی های تمدن ها را بنویسید. ۱/۵نمره

۱۸- عمر سلسله ی ساسانی چگونه پایان پذیرفت؟ ۱نمره

۱۹- در دوره ساسانیان به طور کلی جامعه ایران به دو طبقه ی عامه مردم و بزرگان تقسیم میشد

در جدول زیر مشخص کنید گروههای زیر جزو کدام طبقه بودند؟ ۲نمره

کشاورزان	روحانیون زردشتی	پیشه وران	بازرگانان	شاه و شاهزادگان
.....	بزرگان

۲۰- کدام اقدامات داریوش باعث رونق تجارت در ایران شد؟ دو مورد ۱نمره

۲۱- در دوره ساسانیان چه دین هایی زدر ایران رواج داشت؟ (۴مورد) ۱نمره

